

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

Тәуелсіз аудиторлар есебі

**2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі**

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішіндегі
жеке қаржылық есептілігі

Мазмұны

Бет

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішіндегі жеке қаржылық есептілігін дайындау және бекіту жауапкершілігі жөніндегі басшылық мәлімдемесі	1
Тәуелсіз аудиторлар есебі	2-3
Жеке қаржылық есептілік	
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік	4-5
Толық табыс жөніндегі жеке есептілік	6
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есептілік	7-8
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есептілік	9
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер	10-69

**2010 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ
БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ**

Басшылық «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») 2010 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның қызметінің нәтижелерін, көрсетілген күнде аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсетілетін жеке қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларының дұрыс таңдауға және қолданылуға;
- ақпараттың, соның ішінде есеп саясаты туралы деректердің мұндай ақпараттың орындылығын, анықтығын, салыстырылатындығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- ХҚЕС талаптарын сақтау есептілікті пайдаланушылардың түсінуге кейбір мәмілелер жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Компания қызметінің жеке қаржылық жағдайы мен жеке қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға;
- Компанияның өз қызметін келешекте де жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- бүкіл Компанияда тиімді, әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Компанияның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Компанияның жеке қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және жеке қаржылық есепті ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепке алуды Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп заңнамасы мен стандарттарына сәйкес жүргізуге;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтау және болдырмауға жауапты.

Компанияның 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл ішіндегі жеке қаржылық есептілігін басшылық 2011 ж. 25 наурызында бекітті.

Компания басшылығы атынан:

А.Ұ. Мамин
Президент

Қ.Қ. Алпысбаев
Экономика және қаржы
Вице - президенті

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар Кеңесі мен Акционеріне:

Біз қоса беріліп отырған «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-тың жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, ол 2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептіліктен және осы күнге аяқталған жыл ішіндегі толық табыс жөніндегі, капиталдағы өзгерістері жөніндегі және ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі тиісті жеке есептіліктерден, сондай-ақ есеп саясатының негізгі қағидалары мен басқа да түсіндірмелерден тұрады.

Жеке қаржылық есептілікке басшылық жауапкершілігі

Басшылық Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес аталған жеке қаржылық есептілікті дайындау және нақты берілуі, сондай-ақ басшылықтың ықпалсыз іс-қимылдардың немесе қателердің салдарларынан елеулі бұрмалаушылықтар болмайтын жеке қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін құруға жауапты.

Аудиторлар жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз осы жеке қаржылық есептілік туралы өзіміз жүргізген аудит негізінде пікір білдіруден тұрады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар аудиторлардың әдеп нормаларын сақтауын, сондай-ақ аудиттің жеке қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындай етіп жоспарлануы мен жүргізілуін талап етеді.

Аудит жеке қаржылық есептілікке сандық көрсеткіштер мен ескертулерге қатысты аудит дәлелдерін алу үшін қажет рәсімдерді өткізуден тұрады. Рәсімдерді таңдау ықпалсыз іс-қимылдардың немесе қателердің салдарынан жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы қатерін бағалауды қосқанда, аудиторлардың кәсіби пайымдауларына негізделеді. Мұндай тәуекелдерді бағалау ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір айту үшін емес, аталған жағдайларда қолданылатын аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен жеке қаржылық есептілікті дайындауға және нақтылығына ішкі бақылау жүйесін қарастырудан тұрады. Аудитке сондай-ақ қолданылған есеп саясатының заңдылығы мен басшылық жасаған болжамдардың негізділігін бағалау, тұтастай жеке қаржылық есептілікті беруді бағалау кіреді.

Біз өзіміз алған аудит дәлелдерді нұсқау жасалған пікір білдіру үшін жеткілікті, әрі тиісті негіз болатынына сенімдіміз.

Нұсқау жасалған пікірдің негізі

Біз 2007 ж. 1 қаңтарындағы еншілес ұйымдарға инвестиция құнына қатысты жеткілікті аудиторлық дәлелдерді ала алмадық. Сондай-ақ, 2-ескертуде сипатталған Компанияның есепке алу саясатына сәйкес еншілес ұйымдарға инвестициялардың артуы жарғылық капиталына жарна ретінде активтердің баланс құны бойынша көрсетілетін өзіндік құн әдісімен есептеледі. 5-ескертуде сипатталғандай 2007-2010 жж. ішінде Компания баланстық құны 14,726,918 мың теңге сомасындағы активтерді еншілес ұйымдардың жарғылық капиталына жарна ретінде салып, осы активтерді 2,547,197 мың теңге мөлшерінде қосымша бағалануы, біздің пікірімізше, өзіндік құн әдісіне сәйкес келмейді. Бұдан басқа, 5-ескертуде сипатталғандай, Компания құнының әлеуетті төмендеуін көрсететін индикаторлар болғанда инвестиция құнының төмендеуіне тест өткізбеген, бұл біздің пікірімізше, 36 ХБЕС «Активтердің құнсыздануы» талаптарына сәйкес келмейді.

Нұсқау жасалған пікір

Біздің пікірімізше, «Нұсқау жасалған пікірдің негізі» бөлімінде баяндалғандай еншілес ұйымдарға инвестиция құнына көз жеткізе алғандағы қажетті болуы мүмкін түзетулерді есепке алмағанда, жеке қаржылық есептілік Компанияның 2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның осы күнге аяқталған жыл ішіндегі қызмет нәтижелерін және акша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес барлық елеулі аспектілер тарапынан алғанда шынайы көрсетеді.

Назар аудару

Біз келесілерге назарларымызды аударамыз:

- Осы жеке қаржылық есептіліктің 2-ескертуде көрсетілгендей, бұл жеке қаржылық есептілік бас компаниясының «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ қаржылық есептілігі болып табылады. Сонымен қатар Компания және оның еншілес ұйымдарының шоғырландырылған қаржылық есептілігін жасайды. Осы жеке қаржылық есептілік 2010 ж. 25 наурызында басшылық бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы тиіс.
- жеке қаржылық есептілігінің 28-ескертуде Компанияның байланысты тараптармен маңызды операциялары ашылған.

Біздің пікірімізде аталған мәселелерге қатысты нұсқаулар жасалмаған.

Deloitte, LLP

«Делойт» ЖШС

Қазақстан Республикасы бойынша аудит жүргізуге құқығы бар лицензиясы №0000015, түрі МФЮ - 2, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен 2006 ж. 13 қыркүйекте берілген

Татьяна Гугова
Тапсырыс бойынша серіктес
Білікті аудитор
№0000314 біліктілік куәлігі
1996 ж. 23 желтоқсан
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов

Нұрлан Бекенов
Бас директор
«Делойт» ЖШС

2011 ж. 25 наурыз

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ»

2010 ж. 31 желтоқсанындағы
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік
(мың теңге)

	Ескер- тулер	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
АКТИВТЕР				
Ұзақ мерзімді активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	3	642,164,236	549,208,306	517,899,658
Материалдық емес активтер	4	4,010,490	3,367,841	1,896,865
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	5	206,626,132	205,747,787	189,752,240
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	6	520,204	520,204	520,204
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	7	13,309,604	5,745,167	10,394,704
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		866,630,666	764,589,305	720,463,671
Ағымдағы активтер				
Босалқылар	8	10,658,204	9,362,575	11,268,931
Сауда дебиторлық берешек	9	16,942,616	9,403,709	6,373,362
Басқа да қаржы активтер	10	47,906,560	8,129,072	14,483,736
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1,596,001	7,441,775	8,203,339
Басқа да ағымдағы активтер	12	19,750,248	30,639,064	23,566,767
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	11	5,003,691	-	-
Ақша қаражаттар мен оның баламалары	13	39,945,677	27,449,247	41,164,424
Пайдалануы шектелген ақша қаражаттар	15	227,662	233,714	46,735
Ағымдағы активтер жиынтығы		142,030,659	92,659,156	105,107,294
Активтер жиынтығы		1,008,661,325	857,248,461	825,570,965
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Капитал				
Жарғылық капитал	14	521,100,457	486,220,457	484,642,457
Қосымша төленген капитал және шығарылмаған жарғылық капитал		41,472,001	20,254,432	21,589,270
Шетел валютасын қайта бағалау резерві		(126,153)	(113,145)	(264,925)
Бөлінбеген пайда		154,354,438	140,918,757	119,457,673
Меншікті капитал жиынтығы		716,800,743	647,280,501	625,424,475

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ»

2010 ж. 31 желтоқсанындағы
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік (жалғасы)
(мың теңге)

	Ескерту лер	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Несилер	15	104,776,036	68,915,674	58,954,282
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	16	8,011,104	8,375,175	8,696,624
Кейінге қалдырылған табыс салық міндеттемелері	17	62,721,183	32,502,647	26,937,499
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер		-	-	1,010,287
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы		175,508,323	109,793,496	95,598,692
Ағымдағы міндеттемелер				
Ұзақ мерзімді несиелердің ағымдағы бөлігі	15	9,632,436	4,231,765	3,323,454
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	16	779,294	472,820	481,929
Сауда кредиторлық берешек	18	43,551,124	56,239,031	62,461,595
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер	19	2,027,402	4,990,729	4,862,983
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	20	60,362,003	34,240,119	33,417,837
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		116,352,259	100,174,464	104,547,798
Міндеттемелер жиынтығы		291,860,582	209,967,960	200,146,490
Капитал және міндеттемелер жиынтығы		1,008,661,325	857,248,461	825,570,965

А.Ұ.Мамин
Президент

2011 ж. 25 наурыз

*Ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.
Жеке қаржылық есептілік бойынша тәуелсіз аудитторлар есебі 2-3 беттерде көрсетілген.*

Қ.Қ.Алшыбаев
Экономика және қаржы
Вице-президенті

2011 ж. 25 наурыз

Н.Х.Әбілова
Бас бухгалтер

2011 ж. 25 наурыз

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Толық табыс жөніндегі жеке есептілік
(мың теңге)

	Ескерту- лер	2010 ж.	2009 ж.
Өткізуден түскен табыс	21	511,355,461	418,321,247
Өткізудің өзіндік құны	22	(391,302,302)	(343,121,466)
Жалпы пайда		120,053,159	75,199,781
Жалпы және әкімшілік шығындар	23	(44,731,331)	(32,835,326)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы	3	(404,644)	(1,394,600)
Басқа да пайда мен залалдар	26	1,034,526	3,437,226
Қаржылық табыстар	24	1,674,909	2,182,963
Қаржылық шығындар	25	(5,359,990)	(4,914,665)
Бағам айырмашылықтан түскен залал		(449,102)	(9,699,939)
Салық салуға дейінгі пайда		71,817,527	31,975,440
Табыс салығы бойынша шығындар	17	(28,721,426)	(7,626,090)
Жыл ішіндегі пайда		43,096,101	24,349,350
Басқа да толық (залал)/пайда :			
Шетел кәсіпорындарының есептерін қайта есептеуден туындайтын (залал)/пайда		(13,008)	151,780
Жыл ішіндегі басқа да толық (залал)/пайда		(13,008)	151,780
Жыл ішіндегі толық табыс		43,083,093	24,501,130

А.У.Мамин
Президент

2011 ж. 25 наурыз

*Ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.
Жеке қаржылық есептілік бойынша тәуелсіз аудиторлар есебі 2-3 беттерде көрсетілген.*

Қ.Қ.Алпысбаев
Экономика және қаржы
Вице-президенті

2011 ж. 25 наурыз

Н.Х.Әбілова
Бас бухгалтер

2011 ж. 25 наурыз

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есептілік
(мың теңге)

	Ескерту- лер	2010 ж.	2009 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Салық салуға дейінгі пайда		71,817,527	31,975,440
Келесілерге түзету:			
Тозу және амортизация	3, 4	25,765,424	24,016,179
Қаржылық шығын	25	5,359,990	4,914,665
Қайтарылатын қосылған құн салығы бойынша құнсыздану резерві	7, 23	8,356,191	-
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануынан түскен шығын	3	404,644	1,394,600
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да негізгі қорлардың шығуынан түскен шығын		325,197	51,825
Қаржылық табыс	24	(1,674,909)	(2,182,963)
Жоспар бойынша белгіленген актуарлы міндеттемелер	16, 22, 23	541,764	119,747
Өтімсіз және ескірген босалқылардың резервін қалпына келтіру	8	(27,504)	(30,446)
Құмәнді берешек бойынша резерві есептеу	23	49,770	(575,108)
Пайдаланылмаған демалыс резервін есептеу	22, 23	399,457	152,307
Шетел валютасы бағамының теріс өзгеруі		445,242	12,337,924
Басқалары		-	(906,333)
Айналым капиталындағы өзгерістеріне дейінгі операциялық пайда		111,762,793	71,267,837
Сауда дебиторлық берешектің ұлғаюы		(7,031,740)	(4,134,175)
Босалқылардың ұлғаюы		(1,268,125)	(1,550,518)
Басқа да қысқа және ұзақ мерзімді активтердің азаюы/(ұлғаюы) (оның ішінде ҚҚС қайтарудың ұлғаюы)		156,147	(7,258,842)
Сауда кредиторлық берешектің азаюы		(18,480,504)	(6,738,742)
Төлеуге жататын басқа да салықтардың ұлғаюы/(азаюы)		4,373,406	(592,740)
Басқа да ағымдағы міндеттемелердің ұлғаюы		6,313,670	2,529,053
Қызмет көрсеткен кезең аяқталғаннан кейінгі қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелердің азаюы	16	(599,361)	(450,305)
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелердің азаюы		-	(1,010,287)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары		95,226,286	52,061,281
Төленген пайыздар		(4,191,382)	(4,285,068)
Төленген табыс салығы		-	(680,903)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		91,034,904	47,095,310

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есептілік (жалғасы)
(мың теңге)

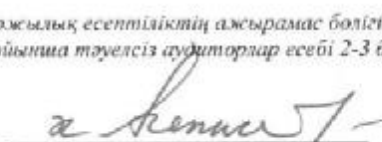
	Ескерту- лер	2010 ж.	2009 ж.
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу		(122,415,601)	(56,425,100)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және басқа да негізгі қорлардың шығуынан түскен түсімдер		-	-
Материалдық емес активтерді сатып алу		(1,595,380)	(922)
Тұрғын үй қорын құрылысына төленген аванстар		-	(1,150,031)
Еншілес және қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларды сатып алу		(10,502,980)	(8,355,909)
Алынған сыйақы		1,434,276	2,271,269
Қысқа мерзімді инвестицияларды сатып алу		(82,117,873)	(10,731,554)
Қысқа мерзімді инвестицияларды сатудан түсімі		42,411,797	18,623,890
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		(172,785,761)	(55,768,357)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Акцияларды шығарудан түсімдер және жарғылық капиталға жарналар	14	52,458,867	1,578,000
Несиелерді алу		65,285,529	-
Несиелерді өтеу		(15,570,099)	(3,678,000)
Төленген дивидендтер	14	(2,923,319)	(2,888,266)
Акциягердің пайдасына тағайындалған активті сатып алу		(5,003,691)	-
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		94,247,287	(4,988,266)
Ақша қаражаттар мен олардың баламаларының таза ұлғаюы/(азайуы)			
Жыл басындағы ақша қаражаттар мен оның баламалары	13	12,496,430	(13,661,313)
Шетелдік валютада берілген ақша қаражаттары мен оның баламаларының балансына валюта бағамдары өзгеруінің әсері		27,449,247	41,164,424
		-	(53,864)
Жыл аяғындағы ақша қаражаттар мен оның баламалары	13	39,945,677	27,449,247

2010 ж. Компания еншілес ұйымдарының жарғылық капиталын 2,125,440 мың теңге сомасындағы ақшалай емес активтермен толтырған (2009 ж.: 9,217,638 мың теңге) (5-ескерту).

2010 ж. Компания еншілес Компанияның «Қазтеміртранс» АҚ 1,130,600 мың теңге мөлшеріндегі есептелген дивиденттер бойынша міндеттемелерін Компанияның берешегін азайту есебінен есепке алуды жүргізді.

А.Ұ.Мамин
Президент

*Ескертулер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.
Жеке қаржылық есептілік бойынша тәуелсіз аудиторлар есебі 2-3 беттерде көрсетілген.*

Қ.Қ.Алпысбаев
Экономика және қаржы
Вице-президенті

Н.Х.Әбілова
Бас бухгалтер

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Капитал өзгерістері жөніндегі жеке есептілік
(мың теңге)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал және шығарылмаған жарғылық капитал	Шетелдік валютасын қайта бағалау қоры	Бөлінбеген пайда	Капитал жиынтығы
2009 ж. 1 қаңтарына	484,642,457	21,589,270	(264,925)	119,457,673	625,424,475
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	24,349,350	24,349,350
Жыл ішіндегі басқа да толық табыс	-	-	151,780	-	151,780
Жыл ішіндегі толық табыс	-	-	151,780	24,349,350	24,501,130
Жарғылық капиталға жарналар (14-ескерту)	1,578,000	6,462	-	-	1,584,462
Дивидендтерді төлеу (14-ескерту)	-	-	-	(2,888,266)	(2,888,266)
236,700 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салық алынғаннан кейінгі бөлу (6 және 14-ескертулер)	-	(1,341,300)	-	-	(1,341,300)
2009 ж. 31 желтоқсанына	486,220,457	20,254,432	(113,145)	140,918,757	647,280,501
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	43,096,101	43,096,101
Жыл ішіндегі басқа да толық табыс	-	-	(13,008)	-	(13,008)
Жыл ішіндегі толық табыс	-	-	(13,008)	43,096,101	43,083,093
Жарғылық капиталға жарналар (14-ескерту)	34,880,000	17,578,867	-	-	52,458,867
Еншілес ұйымдардың капиталына енгізілген негізгі құралдарды жете бағалау	-	-	-	392,607	392,607
Дивидендтерді төлеу (14-ескерту)	-	-	-	(2,923,319)	(2,923,319)
Бөлу (6, 11, 14 және 20 ескертулер)	-	(4,116,700)	-	(27,129,708)	(31,246,408)
Бөлу - 1,938,850 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған салықты алғандағы несиелерді әзіл құнына дейін түзету (15-ескерту)	-	7,755,402	-	-	7,755,402
2010 ж. 31 желтоқсанына	521,100,457	41,472,001	(126,153)	154,354,438	716,800,743

Ескертулер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады. Жеке қаржылық есептілігі бойынша тәуелсіз аудиторлар есебі 2-3 беттерде көрсетілген.

А.Ұ.Мамин
Президент

Қ.Қ.Алпысбаев
Экономика және қаржы
Вице-президенті

Н.Х.Әбілова
Бас бухгалтер

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

2011 ж. 25 наурыз

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігіне ескертулер
(мың теңге)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

Қазақстанда «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Мемлекет») қаулысына сәйкес темір жол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған болатын. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Компанияның тіркелген офісінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д.Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» ұлттық ал-ауқат қоры» АҚ (Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрлігі – 2006 ж. 8 маусымға дейін; «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ – 2008 ж. 17 қазанға дейін) Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Мемлекет Компанияның құрылымына бақылау жасауды жүзеге асырады және Қазақстан Республикасындағы темір жол қызметінің ұзақ мерзімді құрылымын белгілейді. 1997 ж. бастап Мемлекет Қазақстан Республикасында темір жол саласын қайта құрылымдау процесін жүргізуде, оған Компанияны құру, кейбір жөндеу компанияларын Компанияның құрылымынан шығару, жолаушылар мен жүк тасымалдарын және тиісті тарифтерді бөлу, сондай-ақ жолаушылар тасымалдарын субсидиялау жатады. Компанияның операциялары арқылы Қазақстан Республикасының мемлекеті Қазақстанның темір жол саласын қайта құрылымдау процесін жалғастырып келеді және темір жол активтеріне елеулі инвестициялар салудан тұратын 2020 ж. дейін дамытудың ұзақ мерзімді стратегиясын әзірледі.

Компания Қазақстан Республикасында жүк тасымалдары бойынша қызметтерді көрсете отырып және темір жол инфрақұрылымын күтіп ұстауды қамтамасыз ете отырып, Мемлекет бақылау жасайтын темір жолдардың мемлекеттік жүйесін пайдалануды жүзеге асырады. Қазақстанның темір жол саласын реттеу шеңберінде Мемлекет Компанияның жүк тасымалдарында қолданатын тарифтерін белгілейді. Осы реттелетін тарифтер тасымалдар бойынша көрсетілетін қызметтердің түріне қарай, сондай-ақ жүк тасымалдары үшін бағытына қарай: республикаішілік, халықаралық экспорт-импорт немесе халықаралық транзит болып өздері арасында бөлінеді.

Соңғы екі жылда Компанияның қызметіне дүниежүзілік экономикалық құлдыраудың әсері ықпал етті. Дүниежүзілік экономикалық құлдыраудың нәтижесінде дүниежүзілік шығындар және дүниежүзілік өнеркәсіптік өндіріс бәсеңдеді, ол өз кезегінде темір жолмен тасымалданатын жүктердің айналымына әсер етті. 2009 ж. екінші жартысынан бастап Компания жүк тасымалдары көлемінің және тиісті кірістерді ұлғаюын бақылады, ол 2010 ж. бойы жалғасты. Бұдан басқа 2010 ж. 1 қаңтардан бастап Компания реттелетін қатынас түрлерінде жүк тасымалдарына тарифтерді орташа алғанда 17.6%-ға көтеруге рұқсат алды.

Компанияның 2009 ж. пайдасына сондай-ақ қазақстандық теңгенің АҚШ долларына қарағанда құнсыздануы елеулі әсер етті. Сол кезде Компанияның қарыздарының 90%-ға жуығы АҚШ долларына көрсетілген болатын, бұл бағамдық айырмашылықтан елеулі зиян шегуге алып келді, олар АҚШ долларындағы монетарлық активтердің кірістерінен ғана ішінара өтелді. Қазақстандық теңгені АҚШ долларына айырбастау бағамы 2010 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде тұрақты болып қалды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Компания тарихи ірі инвестициялық жобаларды Үкіметтен алынған капиталдың есебінен және операциялық қызметтен түскен ақшалай қаражаттан басқа ішкі несиесі есебінен қаржыландыратын. 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның 9,632,436 мың теңгеге жуық сомдағы қарыздары келесі жылдың ішінде, соның ішінде 2011 ж. мамырда 4,834,167 мың теңге төлеуге жатады. Компания өзінің ақшалай қаражатқа қажеттілігін, қарызды төлеу бойынша өзінің міндеттемелерін қоса алғанда және өзінің даму жоспарларын бағалады және өзінің міндеттемелерін қаржыландыру үшін бар ақшалай қаражаттармен бірге операциялық қызметтен түсетін ақшалай қаражаттың қозғалысы жеткілікті болады деп санайды. Осы талдаудың бір бөлігі ретінде Компания ақшалай қаражаттың қозғалысын жүк тасымалдарына тарифтерді ұлғайту және операциялық шығындарды қысқарту жолымен жақсарту бойынша өзінің жоспарларын қарады.

2. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Дайындаудың негізгі қағидалары

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХҚЕС») сәйкес дайындалған. Жеке қаржылық есептілік кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, бастапқы құн қағидасының негізінде дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілік «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ компаниясының бас компаниясының қаржылық есептілігі болып табылады. Еншілес ұйымдар осы жеке қаржылық есептілікке шоғырландырылмаған. Еншілес ұйымдар және қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар өзіндік құны бойынша есепке алынған. Осы жеке қаржылық есептілік Компания басшылығы шығаруға 2011 ж. 25 наурызда бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілікпен бірге қарастырылуы тиіс.

ХҚЕС сәйкес дайындалған «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жұмыс істейтін Компанияның ашық қолдануы үшін ұсынылған болатын. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Қонаев көшесі, 6 мекен-жайында орналасқан бас компанияның офисінде қол жетімді.

Жаңа және қайта қаралған стандарттарды қабылдау

Ағымдағы кезеңде қабылданған Стандарттар мен Түсіндірмелер:

Компания ағымдағы жылдың ішінде келесі жаңа және қайта қаралған Стандарттар мен Түсіндірмелерді қабылдады:

- 3 ХҚЕС (қайта қаралған) «Бизнесті біріктіру»;
- 17 ХҚЕСТК «Ақша қаражаты емес активтерді иеленушілерге бөлу»;
- 18 ХҚЕСТК «Клиенттерден алынған активтерді аудару»;
- 27 ХБЕС (2008 ж. қайта қаралған) «Шоғырландырылған және жеке қаржылық есептілік» 3 ХҚЕС қайта қарау нәтижесінде);
- 28 ХБЕС (2008 ж. қайта қаралған) «Қауымдасқан ұйымдарға салынған инвестициялар».

Бұдан басқа Компания қолданыстағы халықаралық қаржылық есеп стандарттарын жалпы жақсартуға бағытталған жыл сайынғы бастаманың шеңберінде өзге де стандарттарға түзетулерді қабылдады. Бұл түзетулер жеке қаржылық есептілікті беруге қатысты кейбір тұжырымдаулар мен мәселелерге, тану және бағалау мәселелеріне жатады. Нақтылаулар Компанияның есепке алу саясаты мәнінің өзгеруіне – олардың кейбірінің терминологиясы ғана өзгерген, басқалары елеулі, бірақ есептіліктің сомасына айтарлықтай әсер етпейді.

Жоғарыда аталған стандарттарды қабылдау операциялардың нәтижелеріне немесе қаржылық жағдайға әсер еткен жоқ.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Шығарылған, алдағы кезеңде қабылданатын Стандарттар мен Түсіндірмелер:

Осы қаржылық есептілікті бекіту күніне мынадай Түсіндірмелер мен Стандарттар шығарылды, бірақ әлі күшіне енген жоқ:

	Мыналардан басталатын немесе аяқталатын есептік кезеңдер үшін жарамды
9 ХҚЕС «Қаржы құралдар»	2013 ж. 1 қаңтар
24 ХБЕС «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету»	2011 ж. 1 қаңтар
14 ХҚЕСТК «Белгіленген жәрдемақы активтеріне қойылатын шек, қаржыландыруға қойылатын минималды талаптар және олардың өзара әсері»	2011 ж. 1 қаңтар
19 ХҚЕСТК «Қаржылық міндеттемелерді үлестік құралдармен өтеу»	2010 ж. 1 шілде
32 ХБЕС «Қаржы құралдары: ақпаратты ұсыну – Акционерлер арасында бөлуге арналған акцияларға құқықтар шығаруды жіктеу»	2010 ж. 1 ақпан

ХҚЕС анықтамаларға қосымша (2010 жылы, мамыр) – 2010 ж. мамырда Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарын жалпы жетілдіруге бағытталған жыл сайынғы бастама шеңберінде ХҚЕС жөніндегі Кеңес қолданыстағы 7 стандартқа түзетулерді шығарды. Бұл анықтамалар Стандартқа жедел емес, елеулі емес түзетулерге қатысты. Жоғарыда аталған стандарттар мен түсіндірмелердің жаңа нұсқасы 2010 жылы 1 шілдеден және 2011 жылы 1 қаңтардан басталатын есепке алу кезеңдері үшін жарамды.

Компания басшылығы бұл жоғарыда аталған барлық Стандарттар мен Түсіндірмелер 2011 ж. 1 қаңтардан басталатын кезең ішіндегі жеке қаржылық есептілікте қабылданатын болады, және бұл стандарттар мен түсіндірмелерді қолдану, Компанияның жеке қаржылық есептілігіне бастапқы қолдану кезеңінде айтарлықтай әсерін тигізбейді деп санайды.

Маңызды бухгалтерлік пайымдаулар және бағалаулар

Жеке қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау Компания басшылығының жеке қаржылық есептілігіне қол қойған күндегі активтер мен міндеттемелер және әлеуетті активтер мен міндеттемелер жөніндегі ақпаратты ашу, есеп беру кезең бойындағы кіріс пен шығыстың есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін субъективті бағалаулар мен жорамалдарды қолдануын көздейді. Нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Келесі қаржылық жылда активтер мен міндеттемелердің баланс құнына маңызды қатері бар маңызды түзетулер есеп күніне болашақ және де басқа маңызды деректерге қатысты белгілі емес бағалаулар мен келешекке маңызды мүмкіндіктер төменде талқыланады:

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы

Компания әрбір есеп күніне жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуына тексеру жүргізеді.

Актив индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процесіндегі өзгерістер, темір жол индустриясының өсуі; болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі; қызмет көрсетудің тоқтатылуы; орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістер сияқты көптеген факторларға негізделеді.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда құнсыздану танылады. Өтелетін құн екі мәнінің өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары басшылықтың пікірінше ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады. Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

Зейнетке шыққаннан кейін қызметкерлерге сыйақы төлеу

Компанияда қолданылатын белгіленген төлемдермен зейнетақы жоспары 19 ХБЕС – «Қызметкерлерге берілетін сыйақылар» талаптарына сәйкес ескеріледі. 19 ХБЕС бағаларды, соның ішінде келешекте жалақының ең аз мөлшерінің ұлғаюын, жұмыс беруші мен зейнеткерлердің демографиясын, дисконттау ставкасын, сондай-ақ темір жол билетінің бағасының ұлғаюының жылдық коэффициентін қоса алғандағы түрлі пікірлерге қатысты қолдануды талап етеді. Компанияның 19 ХБЕС бойынша бағасы, басқа жағдайларды қоспағанда, тарихи тәжірибеге және актуарлық ұсынымдарға негізделеді. Пікірлердің өзгеруі Компанияның пайдасына немесе залалдарына елеулі әсер етуі мүмкін. Көбірек ақпарат алу үшін 16-ескертуді қараныз.

Резервтер

Босалқыларды бағалау

Босалқылар екі шаманың: өзіндік құн немесе өткізудің таза құны бойынша ең азымен өлшенеді. Компания өтімсіз және аз падаланылатын босалқылардың құнын өткізудің таза құнына дейін азайта отырып, тиісті резервті көрсетеді. Өткізудің нақты сомасы мұндай босалқыларды шығаруға қарағанда өткізудің таза құнынан айырмашылығы болуы мүмкін; кез келген мұндай айырмашылық келешектегі операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

ҚҚС-ты өтеу

Әрбір есептік күндегі жағдай бойынша Компания Қазақстан Республикасынан тыс жерде қызметтер көрсетуден туындаған ҚҚС-тың өтелмеген сомасына қатысты резервті бағалауды жүргізеді. Компания ҚҚС-ты сатып алушылардан ала алмайды, тиісінше осы сомаларды ҚҚС бойынша міндеттемелердің келешектегі сомасына есептеу жолымен немесе оларды салық органдарынан алып қана өткізе алады. Компания өзінің салық бөлімінен алған ҚҚС бойынша күйіліп отырған міндеттемелер туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС-ты өтеудің нақты сомасы Компанияның бағалау сомасынан өзгеше болуы мүмкін, ол операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде негізгі құралдарының ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

Салық сату

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жете есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 25%-ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген екіштылыққа байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Функционалды валюта және қаржылық есептілікті ұсыну валютасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Компанияның функционалды валютасы да сондай-ақ теңге болып табылады. Компанияның Ресейдегі филиалының функционалды валютасы Рубль болып табылады. Аталған филиалдың активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл ішіндегі орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да толық табыста ескеріледі. Шетелдік кәсіпорын шыққан кезде, мерзімі кейінге қалдырылған аталған шетелдік кәсіпорынға тиесілі кумулятивті сома толық табыс жөніндегі жеке есептілікте танылады.

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Шетелдік валюталардағы операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі «REUTERS» ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-курсты қолданып есептейді.

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелер есептік күндегі бағам бойынша қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
АҚШ доллары	147.40	148.36	120.77
Швейцар франкі	156.76	143.01	114.43
Ресей рублі	4.84	4.92	4.11

31 желтоқсанға аяқталған жылдарға теңгенің орташа өлшемді айырбастау бағамы мынаны құрады:

	2010 ж.	2009 ж.
АҚШ доллары	147.35	147.50
Швейцар франкі	141.61	136.20
Ресей рублі	4.85	4.66

Қаржы құралдарының танылуы

Компания қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте қаржы активтері мен міндеттемелерді құрал бойынша тиісті шарттың қатысушысы болған жағдайда ғана таниды. Қаржы активтері мен міндеттемелер операция күніне есепке алу қағидасын пайдалануы арқылы көрсетіледі.

Қаржы активтері және міндеттемелер бастапқыда мәміле жасаумен байланысты шығындарды қосқанда немесе шегергенде, алынған немесе төленген сыйақының әділ құнын білдеретін өзіндік құн бойынша көрсетіледі және кейіннен әділ құны немесе амортизациялық құны бойынша көрсетіледі.

Әділ құн әдетте ресми нарықтық баға белгіленіміне сілтемемен белгіленеді. Егер нарықтық баға белгіленімдері қол жетімсіз болса, әділ құн нарықтық деректерге негізделетін дисконтталған келешектегі ақша ағындары сияқты бағалау жөніндегі көпшілік мақұлдаған әдістер қолданылып белгіленеді.

Амортизацияланған құн тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып бағаланады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл бағам келешекте болжамалы түскен ақша (барлық комиссияларды қосқанда төленген немесе алынатын, тиімді пайыз мөлшерлемесінің бөлігін құрайтын, операциялық шығындары және басқа сыйақы сомасы немесе дисконттар) қаржы активінің мерзіміне немесе егер қолданысқа келсе, онда қысқа уақытта дәл дисконтталады.

Қаржы активтері

Қаржы активтері келесі санаттарға жіктеледі: пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын қаржы активтері («FVTPL»), өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар, «несиелер және дебиторлық берешек». Жіктеу қаржы құралдарының сипатына және мақсатына тәуелді болады және бастапқы танылу сәтінде анықталады.

Ақша қаражаттары мен оның баламалары

Ақша қаражаттары мен оның баламаларына банк шоттарындағы қаражаттар, жолдағы ақшалар, кассадағы қолма-қол ақша және бастапқы өтеу мерзімі үш айдан артық емес қысқа мерзімді депозиттер кіреді.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар

Өтеуге дейінгі ұсталатын инвестициялар анықталатын немесе тіркелген төлемдері бар қарыздық құнды қағаздарды білдіреді. Компания берілген құнды қағаздарды өтеуге дейін ұстап қалуға ниеттенеді және қабілетті. Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар құнсыздану резервін шегергенде, сәйкесінше, оларды өтеуге дейін ұсталатын инвестиция ретінде жіктеледі және сонынан тиімді мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланады. Өтеуге дейінгі мерзім ішінде дисконттың амортизациясы тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы пайыздық табыс ретінде көрсетіледі.

Несиедер мен дебиторлық берешек

Дебиторлық сауда берешегі бухгалтерлік есептілікте күмәнді берешек бойынша резервті шегергенде, төлеуге берілген шоттар сомалары бойынша танылады және көрсетіледі. Компания күмәнді берешек бойынша резервті дебиторлық берешек шартпен белгіленген мерзімдерде өтелмеген кезде есептейді. Күмәнді берешек бойынша резерв әр мезгілде қайта қарастырылады және егер түзетуде қажеттілік пайда болса, сәйкес сомалар онда мұндай қажеттілік айқындалған есептік кезеңнің толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі. Үмітсіз берешек бұрын құрылған резерв есебінен оның анықталуына қарай есептен шығарылады.

Басқа да қаржы активтері

Басқа да қаржылық активтер белсенді нарықта бағаланбайтын, тіркелген немесе анықталатын төлемдері бар банктегі депозиттер сияқты туынды емес қаржы активтер болып табылады. Мұндай активтер кез келген құнсыздануды шегергенде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Әділ құны бойынша толық табыс жөніндегі жеке есептілік арқылы ескерілетін активтерден басқа қаржы активтері, әрбір есептік күнге құнсыздану көрсеткіштеріне бағаланады. Қаржы активтері бастапқыда танылғаннан кейін бір немесе бірнеше оқиғаның нәтижесінде болған: жорамалданатын болашақта инвестиция бойынша қаражаттар қозғалысы өзгеруінің, эмитенттің немесе борышкердің басына түскен елеулі қаржылық қиындықтары, шарт талаптар бұзылуының, кредитордың қарыз алушының қаржылық қиындықтарымен байланысты жеңілдік шарттар ұсынуының, қарыз алушының банкротқа ұшырау немесе қаржылық қайта ұйымдастыру ықтималдығы, берілген қаржы активі үшін активті нарығы жоғалуының объективті дәлелдері бар болғанда қаржы активтері құнсызданады. Амортизацияланған құн бойынша көрсетілген қаржы активтері үшін құнсыздану сомасы активтің баланстық құны және бастапқы қолданылған пайыздық мөлшерлемеге дисконтталған қаражаттардың жорамалданатын болашақ қозғалысының ағымдағы құны арасындағы айырмашылықты білдіреді.

Қаржы активінің баланстық құны баланстық құн күмәнді берешек бойынша резервті пайдалану арқылы азайтылатын дебиторлық сауда берешегін қоспағанда, барлық қаржы активтері бойынша тікелей құнсызданудан келетін залалға азаяды.

Егер кейінгі кезеңде құнсызданудан болған залалдың сомасы азайса және азаю құнсыздану танылған соң болған оқиғамен объективті байланысты болуы мүмкін болса, онда бұрын танылған құнсызданудан болған залалдың сомасы, егер құнсыздану танылмаған болса, түзету күніне инвестицияның баланстық құны құнсыздану амортизацияланған құнның құрауы мүмкін болатын сомадан артық болатын шамада пайдада немесе залалда түзетіледі.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Қаржы міндеттемелер

Қаржы міндеттемелер шарттар бойынша міндеттемелер туындаған кезде көрсетілетін шарттық келісімдерде көрсетілген.

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Сауда және басқа да кредиторлық берешек бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады, ал кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланып, амортизацияланған құн бойынша қайта бағаланады.

Пайыздық несиелер мен тартылған қаражаттар

Барлық несиелер мен тартылған қаражаттар бастапқыда несие қаражаттарын тартумен байланысты шығындарды есепке алғанда алынған қаражаттардың әділ құнын білдіретін құн бойынша ескеріледі.

Бастапқыда танылған соң, пайыздық несиелер мен тартылған қаражаттар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Капиталдандыруға жататын несиелер бойынша шығындарды қоспағандағы кірістер мен шығыстар (мысалы, үшінші тараптың кепілдіктері бойынша комиссиялар), міндеттемелердің танылуы тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ амортизацияны есепке алғанда толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі.

Қаржы кепілдіктері

Компания еншілес ұйымдардың міндеттемелері бойынша кепілдіктер береді. Кепілдіктердің әділ құны кепілдікті беру сәтінде анықталады және міндеттемелер құрамына қосылады және кейіннен негізгі міндеттеме сомасының өзгеруіне қарай түзетіледі. Мұндай өзгертуге жататын шығындар толық табыс жөніндегі жеке есептілікте ескеріледі. Берілген кепілдіктер бойынша міндеттемелердің пайда болуының жоғары ықтималдығы туындаған сәтте, ағымдағы фактілер мен міндеттемелерге негізделіп, бұл міндеттемелерді сенімділіктің жоғары дәрежесімен бағалауға болатын жағдайдағы міндеттемелер есептеледі.

Өзара есептеулер

Танылған сомаларды өзара есептеу, жүргізуге заңды құқық болғанда ғана және Компанияда не өзара есептеу жүргізу, не активті сату және бір мезгілде міндеттемені өтеу ниеті болса, қаржы активтері және қаржылық міндеттемелер және таза сома қаржылық жағдай туралы жеке есептілікте көрсетілуі мүмкін.

Қаржы активтері мен міндеттемелерінің танылуын тоқтату

Қаржы активтері

Қаржы активінің (немесе қолайлы болса, қаржы актив бөлігінің немесе осыған ұқсас қаржы активтер топ бөлігінің) танылуы мына жағдайларда тоқтатылады:

- активтен қаражаттар ағындарын алуға құқықтың мерзімі өткенде;
- Компания активтен қаражаттар ағындарын алу құқығын сақтаған, бірақ беру келісіміне сәйкес үшінші тарапқа елеулі кешіктірілген оларды толығымен төлеу міндеттемесін қабылдаған және негізінде берілген актив бойынша барлық тәуекелдер мен пайдаларды берген жағдайда; немесе
- Компания активтен қаражаттар ағындарын алуға өзінің құқықтарын берген және не болмаса (а) негізінде актив бойынша барлық тәуекелдер мен пайдаларды берген немесе (б) актив бойынша ешқандай тәуекелдер мен пайдаларды бермеген және ұстап қалмаған, бірақ активті бақылауға берген жағдайда.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Егер Компания активтен қаражаттар ағындарын алуға өзінің құқықтарын берсе, де актив бойынша ешқандай тәуекелдер мен пайдаларды ұстап қалмаса, бірақ активті бақылауды бермесе, онда актив Компанияның активке қатысуын жалғастыратын дәрежеде танылады. Берілген актив бойынша кепілдік түрін қабылдайтын қатысуды жалғастыру активтің бастапқы баланстық құны мәндерінің және Компаниядан өтеу ретінде тұтынылуы мүмкін болатын өтеудің максимум сомасы ішінде ең кіші мәні бойынша бағаланады.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелердің танылуы оны (немесе қаржылық міндеттемелердің бір бөлігі) өтелгенде, яғни шартта көрсетілген міндеттеме орындалғанда, жойылғанда немесе оның мерзімі өткенде тоқтатылады.

Босалқылар

Босалқылардың негізгі бөлігі сауда операциялары үшін емес, магистральдық темір жол тораптарының және жылжымалы құрамының пайдаланылуын қамтамасыз ету үшін шаруашылық қызмет процесінде пайдаланылады.

Босалқылар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар алғашқы немесе бастапқы құны, не болмаса кез келген кейінгі жинақталған тозуды және құнсызданудан жинақталған кейінгі шығындарды шегеру арқылы алғашқы құны бойынша көрсетіледі.

Сатып алынған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құны активтерді сатып алғанда төленген қаражаттардың құнын және активтерді керекті жерге жеткізу және оларды жоспарланған пайдаланылуға қажетті нысанға жайғаруға, дайындықты жүзеге асыру кезінде жұмсалған тікелей шығындарды білдіреді.

Компанияның меншікті құрылысы нысандарының құнына құрылыс барысында пайдаланылған барлық материалдардың құны, жоба бойынша тікелей еңбек шығындары және жобаға тікелей қатысты қаржыландыру бойынша шығындары, сондай-ақ салалас бөлігінде айнымалы және тұрақты үстеме шығындар кіреді. Нысан жоспарланатын пайдаланылуға әзір болысымен, шығындарды капиталдандыруы тоқтатылады.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар нысанының танылуы олар пайдаланылуынан шыққан соң немесе болашақ экономикалық пайда алуынан енді шықпайтын жағдайда тоқтатылады. Активтің танылуы тоқтатылған кезде пайда болатын кез-келген кірістер немесе шығыстар (шығудан түсетін таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырым ретінде есептелген), активтің танылуы тоқтатылған есептілік кезеңінде шоғырланған толық табыс жөніндегі есептілікке қосылады.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Кейінгі шығындар

Жолдарды жөндеу және қосалқы бөлшектерді ауыстырмен ірі күрделі жөндеулер

Жолдарды жөндеуге арналған шығындар және қосалқы бөлшектерді ауыстырумен, негізінен темір жол төсемін ауыстыруға жұмсалатын шығындарды қамтитын ірі күрделі жөндеулер болашақ экономикалық пайда алу мүмкіндігінде күрделі салынады, және мұндай шығындар жеткілікті дәрежедегі дәлдікпен есептелетін немесе бағаланатын болады. Әрі қарай жөндеу жұмыстары үшін қолданылатын ауыстырылған активтер құны бойынша босалқылардың немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құрамына алынып, өзіндік құн мәндерінің немесе таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Ауыстырылған активтердің баланстық құнының өткізудің таза құнынан артық болуы толық табыс жөніндегі жеке есептілікте шығын ретінде танылады. Келешекте пайда алу күтілмейтін жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар дерек толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі.

Активтің қызмет мерзімін ұлғайтатын жөндеулер мен қызмет көрсетулер

Нәтижесінде осы жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды пайдаланудан келешектегі экономикалық пайдалардың ағыны артатын, сондай-ақ жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектісінің жай-күйін жақсартуға және оны пайдалану мерзімін ұзартуға және/немесе олардың өндірістік қуаттылығын жақсартуға бағытталған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды жөндеуге шығындар осы объекті құнының құрамында танылады. Тозу төте сызық әдісінің негізінде пайдалы қызмет мерзімі ішінде есептеледі. Жөндеумен және қолдаумен байланысты кейінгі барлық өзге шығындар толық кіріс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі.

Тозу

Жерді және аяқталмаған күрделі құрылысты қоспағанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы Компания активтердің әр санатының амортизациясы пайдалы қызмет мерзімі ішінде біркелкі бөлінеді деп санайтындықтан төте сызық әдісі негізінде есептеледі. Компания әр есептік кезеңде пайдаланылған пайдалы қызметті бағалау мерзімі (жылдарда) төменде келтірілген:

Ғимараттар мен құрылыстар	20-45
Темір жол жолдарының инфрақұрылымы	10-80
Машиналар мен жабдықтар	5-25
Темір жол көлігі	15-32
Басқа көлік	10-20
Басқалары	3-40

Жер және аяқталмаған күрделі құрылыс бойынша тозу есептелмейді. Аяқталмаған күрделі құрылыс объектілері құрылысы аяқталғаннан кейін тиісті топқа ауыстырылады және одан әрі осы саясатта жазылғандай ескеріледі.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы

Компания әрбір есептік күнге жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуына тексеру жүргізеді. Мұндай индикаторлар анықталған жағдайда, құнсызданудан болған залалдың (егер мұндай болса) мөлшерін белгілеу мақсатында активтің өтелетін құны бағаланады. Өтелетін құн екі мәнді: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары басшылықтың пікірінше ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін салық салымына дейінгі мөлшерлемені қолданып олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Егер активтің өтелетін құны оның баланстық құнынан төмен болса, мұндай активтің баланстық құны өтелетін құнға дейін азайтылады. Құнсызданудан болған залалдар дереу толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі. Құнсызданудан болған залал кейінен қалпына келтірілген жағдайларда активтің баланстық құны оның өтелетін құнын жаңа бағалаудың нәтижесінде алынған сомаға дейін ұлғаяды, жаңа баланстық құн егер осы актив бойынша құнсызданудан болған залал алдыңғы жылдары көрсетілмегенде белгіленетін баланстық құннан аспайды.

Өтелетін ҚҚС

Өтелетін ҚҚС Қазақстан Республикасынан тыс жерде қызмет көрсетуден туындаған, ол жерлерде Компания ҚҚС салынатын шығындар (жанар-жағар май материалдары және өзге операциялық шығындар) шегеді, бірақ заң жүзінде ҚҚС сомаларын клиенттерге қайта беруге құқығы жоқ. Осы операциялармен байланысты ҚҚС-тың барлық сомалары Қазақстан Республикасының салық органдарына төлеуге жататын ҚҚС сомаларына есептеу үшін пайдаланылуы мүмкін. Әрбір есептік күндегі жағдай бойынша Компанияның салық бөлімі қазақстандық салық заңнамасының талаптарына сәйкес келесі он екі ай ішінде ҚҚС бойынша міндеттемелерге есептеуге пайдаланылатын күтілетін соманы белгілеу үшін талдау жүргізеді. Келесі он екі ай ішінде өтелетін күтілетін сома басқа да қысқа мерзімді активтердің құрамында берілген. Компания өзінің пікірі бойынша өтелетін ұзақ мерзімді активтің сомасын бағалап, қалған сомаға резерв есептейді.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған залалды шегергендегі өзіндік құны бойынша көрсетілген. Материалдық емес активтерге негізінен бағдарламалық камтамасыз ету мен тиісті лицензиялар жатады. Амортизация 1 ж. 10 ж. дейінгі мерзімді құрайтын пайдалы қызмет ету мерзімі ішінде төте сызық әдісі бойынша есептеледі. Пайдалы қызмет ету мерзімі мен амортизацияны есептеу әдісі әрбір жылдың есеп кезеңінің соңына болашақта болатын кез-келген өзгерістерді есепке ала отырып тексеріледі.

Еншілес ұйымдарға инвестициялар

Еншілес ұйымдарға инвестициялар осы жеке қаржылық есептілікте өзіндік құны бойынша есепке алынады.

Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар

Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар өзіндік құны мен олардың құнсызданудан жиналған залалдарды шегергеннен кейін жеке қаржылық есептілігінде көрсетілген. Қауымдасқан болып Компанияның бірлескен ұйымы, еншілес және ұйымы болып табылмайтын Компанияның маңызды ықпалы бар ұйымдар саналады.

Несиелер бойынша шығындар

Компания бағалы активтерді сатып алумен, құрылысын салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады. Оларды бағалы активтерге пайдалануы күтілетін жекелеген қарыздардың уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен несие алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де несие жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Компания капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі толық табыс жөніндегі жеке есептілікте танылады.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Қызметкерлерге сыйақы

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақылық жоспар

Ұжымдық шартқа сәйкес Компания еңбек қызметі аяқталғаны бойынша өзінің қызметкерлеріне белгіленген сыйақыларды («Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақылық жоспар») төлейді. Осы шартқа сәйкес Компания тиянақталмаған жоспардың аясында келесі негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қамтамасыз етеді:

- зейнетке шыққанда төленетін бір ретті жәрдемақы;
- зейнеткерлерге төленетін жылдық материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін ұсыну;
- салттық қызметтерді төлеуге берілетін материалдық көмек; және
- тістерді протездеуге берілетін материалдық көмек.

Зейнеткерлік жоспарына сай сыйақы бойынша белгіленген міндеттемелер мен шығындарды болжанатын бірлік әдісінің көмегімен анықталады. Бұл әдіс сыйақы алуға қосымша бірлікті қосушы ретінде әрбір өткен жылды қарастырады және қорытынды міндеттемелерді көрсету үшін әрбір бірлікті жеке өлшейді. Сыйақы ұсыну бойынша пайда немесе шығын арқылы танылады, қызметкерлердің еңбек өтілімі кезінде белгіленген төлем мөлшерімен зейнеткерлік жоспар бойынша сыйақы формуласына сай бөлінуі керек. Бұл міндеттеме мемлекеттік облигациялар бойынша сыйақы мөлшерлемесіне ұқсас дисконт мөлшерлемесін қолданумен ақша қаражаттарының қозғалысын болашақ есеп кезеңіндегі ағымдағы құны бойынша өлшенеді, валюта мен шарттары белгіленген төлем мөлшері бар Зейнет жоспары бойынша міндеттеменің бағаланған шарттары мен валютасы сәйкес салыстырылады.

Компания қызметкерлеріне сыйақы төлеу бойынша міндеттемелерді қайта бағалаудан болатын актуарлы пайда мен шығын қызметкерге төленетін кезінде, белгіленген бағалауға сай сыйақы мен міндеттеме бойынша шыққан шығындарды таниды.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты сыртқы шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды. Шығарылған акциялардың номинал құнының үстінен алынған қаражаттардың әділ құнын кез келген жағдайда асып түсуі қосымша төленген капитал ретінде танылады.

Шығарылмаған жай акциялар үшін алынған қаражаттар мұндай түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылғанда, жай акцияларды шығарған сәтке дейін шығарылмаған жарғылық капитал ретінде танылады.

Дивидендтер

Дивидендтер міндеттеме ретінде танылып, егер ол есеп күніне дейін жарияланған болса есептілік күнінен капитал сомасынан есептелініп алынады. Дивидендтер жөніндегі ақпарат, жеке қаржылық есептілігінде ашып көрсетіледі, егер де олар есеп күніне дейін ұсынылған болса, сонымен бірге есеп күнінен кейін ұсынылып немесе жарияланған болса, жеке қаржылық есептілігінің бекіту күніне дейін болуы тиіс.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Бөлу

Бөлу Компания ақшалай қаражаттарды немесе ақшалай емес активтерді Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері шегерілгенде әділ құн бойынша танылады, қолдануы мүмкін болса.

Табысты тану

Табыстар жеткілікті дәлдік дәрежесінде есептелінетін немесе бағаланатын болса, онда табыстар қандай да бір экономикалық пайда алуы мүмкін болуына қарай танылады.

Егер де тасымалдаудың аяқталу дәрежесі мен табыс сомасы жеткілікті дәрежеде дәл нақты анықталатын болса, онда тасымалдауға жататын қызметтерге қатысты табыс жеке қаржылық жөніндегі есептілік күніне тасымалдауды аяқтау дәрежесіне қарай танылады. Жүкті тасымалдау процесінің аяқталу дәрежесі жүктің жіберілген және келген күндері (шығыс станция түісінде қиылысунда) жөніндегі деректерге сай жалпы қызмет көлеміне, есеп күніне көрсетілген қызмет көлемінің пайыздық салмағы ретінде есептеледі.

Әлі көрсетілмеген тасымалдау қызметтері үшін тапсырыс берушіден алынған алдын ала төлем сомасы алу сәтінде тапсырыс берушіден алынған аванс құрамында көрсетіледі. Көрсетілген қызметтерден түсетін күтілетін есептелінген табысқа шамамен тең тапсырыс берушіден алынған аванстар, жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілік балансында қысқа мерзімді басқа да міндеттемелер құрамына болашақ табыста танылады. Болашақ кезең табыстар қызмет көрсету шамасына қарай табыстар болып танылады.

Салықтар

Ағымдық салық

Ағымдық және өткен мерзімдегі салық активтері мен міндеттемелері салық басқару орындары төлейтін немесе салық органдары қайтаратын сома бойынша бағаланады. Салық мөлшерлемелері мен сомаларды есептеуге қолданылатын салық заңнамасы жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілікті құру күніне күшіне енетін шамада немесе күшіне енетін күні қолданылады.

Кейінге қалдырылған салық

Активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасындағы айырмашылықтың сомасында төленетін немесе өтелетін кейінге қалдырылған табыс салығы жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілікте және салық салынатын пайданы есептеу үшін пайдаланылатын тиісті салық базасында міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, әдетінше, барлық уақытша салынатын айырмашылықтар ескеріліп көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері келешекте осы уақытша айырмашылықтарды пайдалану үшін салық салынатын баланстық пайданың болу мүмкіндігі жоғары болған жағдайда барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтардың барлығы ескеріліп көрсетіледі. Салық активтері мен міндеттемелері егер уақытша айырмашылықтар гудвилмен байланысты болса немесе басқа активтер мен міндеттемелерді не салық салынатын, не бухгалтерлік пайдаға әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберінде бастапқы тану салдарынан туындаса жеке қаржылық есептілікте көрсетілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есептік күнге бағаланып, кейінге қалдырылған активтің жиынтығы немесе бір бөлігі қолданылып, мүмкін жеткілікті салық салынып пайда алынады деген болжам болмайтын жағдайда азаяды. Кейінге қалдырылған деп танылмаған салық активтері қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте тіркелген әрбір күнге қайта қаралады және болашақта салық салынатын табыстар мерзімі өткен салық активтерін қайта келтіруге мүмкіндігі бар көлемде анықталады.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Кейінге қалдырылған активтер мен міндеттемелер сәйкес жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілікте бухгалтерлік баланс күніне күшіне енгізілген немесе жарамды салық мөлшерлемелеріне (және салық заңнамасында) негізделі отырып өтелетін міндеттеме немесе актив өткізілетін кезеңге қолданылатын салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі.

Егер қысқа мерзімді салық міндеттемелеріне қарсы қысқа мерзімді салық міндеттемесін өзара есепке алуға заңды түрде жарамды құқығы болса және кейінге қалдырылған салықтар сол салық салынатын ұйымға және сол салық басқару орындары қатысты болса, онда кейінге қалдырылған активтер мен міндеттемелер өзара есепке алынады.

Қысқа мерзімді және кейінге қалдырылған кірістік салықтары басқа толық кірістен тыс баптарға жатқан жағдайларды есепке алмағанда, пайда мен залал жөніндегі есептілікте шығындар немесе үнемдеу ретінде көрсетіледі, не болмаса басқа толық табыста, не болмаса капитал шоттарында, және бұл жағдайда мерзімі ұзартылған салық пайда мен залал жөніндегі есептіліктен тыс көрсетіледі, не болмаса кәсіпорынның бастапқы бірігуінен шығады. Кәсіпорындар біріккен жағдайда салық тиімділігі кәсіпорындар бірлестігінің есептілігіне қосылады.

Жал

Операциялық жал

Операциялық жал ретінде жіктелетін активке меншік құқығымен байланысты пайда мен тәуекел жалға берушіде нақты түрде сақталады. Операциялық жал бойынша төлемдер жалға беру мерзіміне негізделі отырып тұзу сызық әдісінің негізінде толық табыс жөніндегі шоғырланған есептілікте беріледі.

Резервтер

Алдағы болатын шығындардың резервтері Компанияның өткен оқиғалардың нәтижесінде туындаған міндеттемелер (заңды немесе жүктелген) міндеттемелері болса және Компания осы міндеттемелерді өтеу ықтималдылығы жоғары болса, ал мұндай міндеттемелердің мөлшері сенімді бағаланатын болса есепке алуда көрсетіледі.

Есепке алуда көрсетілетін алдағы болатын шығындардың шамасы осы міндеттемелерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктер ескерілген есептік күнге белгіленген міндеттемелерді өтеу үшін қажетті соманың ең жақсы есептік бағасын білдіреді. Егер алдағы болатын шығындардың шамасы міндеттемелерді өтеу жөніндегі болжамды ақша ағындарының негізінде есептелсе, алдағы болатын шығындардың резерві мұндай ақша ағындарының келтірілген құны ретінде (егер уақыт ішінде ақша құны өзгеруінің әсері елеулі болса) белгіленеді. Егер міндеттемелерді өтеу үшін қажетті төлемдер ішінара немесе толығымен үшінші тараппен өтелетіндігі күтіліп отырса, тиісті дебиторлық берешек өтеу ақысы алынады және осы дебиторлық берешектің сомасы сенімді бағаланады деген толық сенімділік болған жағдайда көрсетіледі.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Жіктеудің өзгеруі

2009 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі жеке қаржылық есептілікте 2010 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі жеке қаржылық есептілікті беру нысанына сәйкес келтіру үшін жіктеуді өзгерту жүргізілді. Аталған қайта жіктеулер 2009 ж. ішінде келесідей берілген:

	Өзгергенге дейін 2009 ж. 31 желтоқсан	Өзгергеннен кейін 2009 ж. 31 желтоқсан	Өзгертулер 2009 ж. 31 желтоқсан
Мың теңгеде			
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	27,682,961	27,449,247	(233,714)
Пайдаланылуы шектелген ақша қаражаттары	-	233,714	233,714
Толық табыс жөніндегі жеке есептілік			
Жыл ішіндегі басқа толық табыс - актуарлық пайда	753,011	-	(753,011)
Өткізудің өзіндік құны	(344,420,319)	(343,121,466)	1,298,853
Жалпы және әкімшілік шығындар	(35,551,728)	(32,835,326)	2,716,402
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы	(488,267)	(1,394,600)	(906,333)
Басқа да пайда мен залалдар	5,793,137	3,437,226	(2,355,911)
Ақша қаражаттарының қозғалысы жөніндегі жеке есептілік			
Салық салынғанға дейінгі пайда	31,222,429	31,975,440	753,011
Тоту және амортизация	26,372,090	24,016,179	(2,355,911)
Материалдарды қайта пайдаланудан табыс	(2,355,911)	-	2,355,911
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануынан залал	488,267	1,394,600	906,333
Белгіленген төлемдермен жоспар бойынша актуарлық міндеттемелер	872,758	119,747	(753,011)
Теріс бағамдық айырмашылық	9,699,939	12,337,924	2,637,985
Басқасы	-	(906,333)	(906,333)
Басқа да қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтердің ұлғаюы (оның ішінде ҚҚС қайтарудың ұлғаюы)	(7,071,863)	(7,258,842)	(186,979)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу	(56,957,122)	(56,425,100)	532,022
Үй қорын сатудан түсетін түсімдер	532,022	-	(532,022)
Қысқа мерзімді инвестицияларды сатып алу	-	(10,731,554)	(10,731,554)
Қысқа мерзімді инвестицияларды сатудан түсімдер	7,892,336	18,623,890	10,731,554
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза ұлғаюы	(16,112,319)	(13,715,177)	2,397,142
Ақша қаражаттар мен оның баламалары жыл басына	41,211,159	41,164,424	(46,735)
Шетелдік валютада берілген ақша қаражаттары мен оның баламаларының балансына валюта бағамдары өзгеруінің әсері	2,584,121	(53,864)	(2,637,985)
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есептілік			
Жыл ішіндегі толық (залал)/пайда	904,791	151,780	(753,011)

Аталған қайта жіктеулер 2009 ж. 1 қаңтарға келесідей берілген:

	Өзгергенге дейін 2009 ж. 1 қаңтар	Өзгергеннен кейін 2009 ж. 1 қаңтар	Өзгертулер 2009 ж. 1 қаңтар
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік			
Ақша қаражаттар мен оның баламалары			
Пайдаланылуы шектелген ақша қаражаты	41,211,159	41,164,424	(46,735)
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілік	-	46,735	46,735

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

3. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР

2010 ж. 31 желтоқсанына аяқталған жыл ішіндегі жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың қозғалысы мына түрде көрсетілген:

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Темір жол жолдарының инфрақұрылымы	Машиналар мен жабдықтар	Темір жол көлігі	Басқа көлік	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс/орнатылмаған жабдық	Жынтығы
Тағнип құны:									
200 ж.									
31 желтоқсанына	585,515	47,884,511	427,592,681	96,833,094	18,061,316	7,796,740	5,076,227	39,345,532	643,175,616
Келті түсті	95,733	146,171	17,268	2,981,431	594,179	457,951	174,346	122,302,682	126,769,761
Ішк. орын алмастыру	(61,833)	18,164,183	36,828,341	9,155,776	1,900,789	47,492	310,590	(66,345,338)	-
Шықты	(4,471)	(88,367)	(607,104)	(1,094,402)	(15,595)	(18,126)	(53,341)	(9,806)	(1,891,212)
Бос шықтар құрамына елдіру	-	(843)	(10,399,213)	(20,564)	(8,561)	(17)	(11,416)	(32,667)	(10,473,281)
Ма. ериалдық емес өлстивтер құрамына елдіру	-	-	-	-	-	-	-	(1,315,569)	(1,315,569)
201 ж.									
31 желтоқсанына	614,944	66,105,655	453,431,973	107,855,335	20,532,128	8,284,040	5,496,406	93,944,834	756,265,315
Жиғалған тозу мен өлсездану:									
200 ж.									
31 желтоқсанына	-	(4,302,211)	(54,338,513)	(23,485,866)	(5,027,592)	(1,685,270)	(1,776,048)	(3,351,810)	(93,967,310)
Жыл ішінде өлсезтелінген тозу	-	(1,103,187)	(13,551,564)	(7,403,607)	(1,255,524)	(832,986)	(665,825)	-	(24,812,693)
Жыл ішінде өлсезтелінген/қалпына келтірілген өлсездану	-	(467,032)	1,511	54,225	129,078	(5,227)	2,578	(119,777)	(404,644)
Ішк. орын алмастыру	-	90,115	(61,373)	(55,736)	2,127	6,399	18,468	-	-
Шықты	-	75,452	378,040	1,032,550	10,768	17,577	47,530	-	1,561,917
Бос шықтар құрамына елдіру	-	806	3,505,627	6,592	8,357	17	252	-	3,521,651
201 ж.									
31 желтоқсанына	-	(5,706,057)	(64,066,272)	(29,851,842)	(6,132,786)	(2,499,490)	(2,373,045)	(3,471,587)	(114,101,079)
Баланстық құны:									
201 ж.									
31 желтоқсанына	614,944	60,399,598	389,365,701	78,003,493	14,399,342	5,784,550	3,123,361	90,473,247	642,164,236

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2009 ж. 31 желтоқсанына аяқталған жыл ішіндегі жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың қозғалысы мына түрде көрсетілген:

	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Темір жол жолдарының инфрақұрылымы	Машиналар мен жабдықтар	Темір жол көлігі	Басқа көлік	Басқалары	Аяқталмаған құрылыс/орнатылмаған жабдық	Жиынтығы
Тағини құны:									
2009 ж.									
1 қытарына	579,053	18,067,675	416,055,194	84,725,825	17,082,668	7,983,482	4,325,875	40,385,583	589,205,355
Келіп түсті	6,462	91,445	219,263	2,359,946	852,045	37,416	320,593	59,796,483	63,683,653
Ішкі орын алмастыру	-	29,891,347	17,710,512	10,528,861	144,092	(193,353)	484,960	(58,566,419)	-
Шықты	-	(165,956)	(63,750)	(628,878)	(13,808)	(30,291)	(55,201)	(90,696)	(1,048,580)
Бос оқалар құрамына алғдару	-	-	(6,328,538)	(152,660)	(3,681)	(514)	-	-	(6,485,393)
Материалдық емес активтер құрамына алғдару	-	-	-	-	-	-	-	(2,179,419)	(2,179,419)
2009 ж.									
31 желтоқсанына	585,515	47,884,511	427,592,681	96,833,094	18,061,316	7,796,740	5,076,227	39,345,532	643,175,616
Жиналған тозу және құныздану:									
2009 ж.									
1 қытарына	-	(3,648,813)	(42,858,999)	(17,816,921)	(3,793,813)	(890,872)	(1,247,478)	(1,048,801)	(71,305,697)
Жыл ішінде есептелінген тозу	-	(811,284)	(13,643,999)	(6,286,629)	(1,162,401)	(850,568)	(551,589)	-	(23,306,470)
Жыл ішінде есептелінген қымзыдану	-	(68,240)	-	-	-	-	-	(1,326,360)	(1,394,600)
Басқалар	-	17,281	-	-	-	-	-	(976,649)	(959,368)
Ішкі орын алмастыру	-	87,278	(132,195)	114,138	(83,905)	40,657	(25,973)	-	-
Шықты	-	121,567	5,022	500,886	8,846	14,999	48,992	-	700,312
Бос оқалар құрамына алғдару	-	-	2,291,658	2,660	3,681	514	-	-	2,298,513
2009 ж.									
31 желтоқсанына	-	(4,302,211)	(54,338,513)	(23,485,866)	(5,027,592)	(1,685,270)	(1,776,048)	(3,351,810)	(93,967,310)
Баланстық құны:									
2009 ж.									
31 желтоқсанына	585,515	43,582,300	373,254,168	73,347,228	13,033,724	6,111,470	3,300,179	35,993,722	549,208,306
2009 ж.									
1 қытарына	579,053	14,418,862	373,196,195	66,908,904	13,288,855	7,092,610	3,078,397	39,336,782	517,899,658

Компанияның активтері Қазақстан Республикасының батыс және солтүстік бөліктерін қосатын және осылайша Қазақстан Республикасының темір жол инфрақұрылымын бір желіге тұйықтайтын Хромтау – Алтынсарин темір жол жолымен байланысты активтерден тұрады. Компания екі бөліктен, атап айтқанда Хромтау - Әйтеке би (бірінші бөлік) және Әйтеке би – Алтынсарин (екінші бөлік) учаскелерінен тұратын темір жол жолын дамыту жөніндегі жобаға қатысты. Темір жол жолын салуға Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрлігі бастамашылық жасады және Мемлекет мемлекеттік бюджеттің қаражаты есебінен 64%-ын қаржыландырды, ал қалғанын Компания қаржыландырды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2006 жылдың ішінде Жобаның бірінші бөлігі, ал екінші бөлігі 2007 ж. ішінде аяқталды. Компания құрылыстың құнын Мемлекет темір жол активі ретінде қаржыландырған 21,013,822 мың теңгені қоса алғанда толық таныды. Компания қаржыландырған, сондай-ақ Мемлекет қаражаты есебінен салынған активтер физикалық түрде бөлінуі мүмкін емес. Компанияның Мемлекет қаржыландырған активтерді иеленуге заңдық құқығының болмауына қарамастан Компания мыналарға байланысты бұл активтерді таныды: (а) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі Компанияға бұл активтерді беруді ниеттеніп отырғаны туралы Компанияға хабарлады, (б) Компанияның бұл активтерге қол жеткізуге құқығы бар, сондай-ақ бұл активтерді өтеусіз негізде пайдаланады; (в) бұл активтер Компания қаржыландырған активтермен қатар темір жолды кеңейту жөніндегі бір жобаның бөлігі болды; және (г) активтерге қызмет көрсету жауапкершілігі Компанияға тиесілі (27-ескерту).

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанындағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Компанияда қарыздар бойынша кепілдік қамтамасыз ету ретіндегі негізгі құралдар болған жоқ.

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанындағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша толық амортизацияланған негізгі құралдардың құны тиісінше 123,058,597 мың теңгені, 137,977,196 мың теңгені және 92,527,042 мың теңгені құрады.

4. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

2010 ж. 31 желтоқсанына аяқталған жыл ішіндегі материалдық емес активтердің қозғалысы мына түрде көрсетілген:

	Лицензиялар	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Басқалары	Жиынтығы
Құны:				
2009 ж. 31 желтоқсанына	647,354	4,392,215	81,273	5,120,842
Келіп түсеті	14,081	1,581,299	-	1,595,380
Шықты	(13,266)	(45,814)	-	(59,080)
2010 ж. 31 желтоқсанына	648,169	5,927,700	81,273	6,657,142
Жиналған амортизация:				
2009 ж. 31 желтоқсанына	(374,404)	(1,371,325)	(7,272)	(1,753,001)
Есептелді	(141,897)	(798,670)	(12,164)	(952,731)
Шықты	13,266	45,814	-	59,080
2010 ж. 31 желтоқсанына	(503,035)	(2,124,181)	(19,436)	(2,646,652)
2010 ж. 31 желтоқсанына баланстық құны	145,134	3,803,519	61,837	4,010,490

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2009 ж. 31 желтоқсанына аяқталған жыл ішіндегі материалдық емес активтердің қозғалысы мына түрде көрсетілген:

	Лицензиялар	Бағдарламалық қамтамасыз ету	Басқалары	Жиынтығы
Құны:				
2009 ж. 1 қаңтарына	492,422	2,460,852	176	2,953,450
Келін түсеті	154,932	1,944,656	81,097	2,180,685
Шықты	-	(13,293)	-	(13,293)
2009 ж. 31 желтоқсанына	647,354	4,392,215	81,273	5,120,842
Жиналған амортизация:				
2009 ж. 1 қаңтарына	(219,416)	(836,995)	(174)	(1,056,585)
Есептелді	(154,988)	(547,623)	(7,098)	(709,709)
Шықты	-	13,293	-	13,293
2009 ж. 31 желтоқсанына	(374,404)	(1,371,325)	(7,272)	(1,753,001)
2009 ж. 31 желтоқсанына баланстық құны	272,950	3,020,890	74,001	3,367,841
2009 ж. 1 қаңтарына баланстық құны	273,006	1,623,857	2	1,896,865

2009 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағдарламалық қамтамасыз етумен берілген және Компания өзінің қызметі барысында пайдаланатын толығымен амортизацияланған материалдық емес активтердің құны 515,0786 мың теңгені құрады (2009 ж. 31 желтоқсан: 352,071 мың теңге, 2009 жылғы 1 қаңтар: 290,592 мың теңге).

5. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына еншілес ұйымдарға инвестициялар мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	69,064,335	67,101,475	59,095,131
«Қазтеміртранс» АҚ	55,042,087	60,893,056	60,893,056
«Локомотив» АҚ	47,378,614	48,897,878	48,897,878
«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ	10,320,501	4,500,000	-
«Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ	5,051,337	5,051,337	2,049,899
«Теміржолсу» АҚ	3,848,538	3,566,349	3,208,867
«Теміржолжылу» АҚ	2,888,416	2,705,388	2,575,105
«Ремвагон» АҚ	2,822,011	2,822,011	2,822,011
«Ремлокомотив» АҚ	2,177,699	2,177,699	2,177,699
«Желдорреммаш» ААҚ	1,520,640	1,520,640	1,520,640
«Локомотив сервис орталығы» АҚ	1,406,437	1,406,437	1,406,437
«Казтранссервис» АҚ	1,175,759	1,175,759	1,175,759
«Транстелеком» АҚ	971,089	971,089	971,089
«Теміржолсу жылу жабдықтау» ААҚ	906,787	906,787	906,787
«Лесозащита» ЖШС	693,006	693,006	693,006
«Көліктік сервис орталығы» АҚ	522,254	522,254	522,254
«Ақжайық-запад 2006» ЖШС	371,525	371,525	371,525
«Ертіс-Сервис» ЖШС	224,071	224,071	224,071
«Қазықұрт Юг» ЖШС	132,211	132,211	132,211
«Әскерилендірілген темір жол күзеті» АҚ	106,444	106,444	106,444
«Қазақстан темір жолы финанс Б.В.»	2,371	2,371	2,371
	206,626,132	205,747,787	189,752,240

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2010 ж. ішінде Компания мыналардың жарғылық капиталын ұлғайтты және/немесе толықтырды:

- «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ-тың 5,820,501 мың теңге сомасындағы ақшалай қаражатпен;
- «Жолаушылар тасымалы» АҚ-тың 1,962,860 мың теңге сомаға (2009 ж.: 6,216,200 мың теңге сомаға жолаушылар вагондарымен және 1,790,144 мың теңге ақшалай қаражатпен);
- «Теміржолсу» АҚ-тың 269,731 мың теңге сомаға ақшалай қаражатпен және 12,458 мың теңге негізгі құралдармен (2009 ж.: 357,482 мың теңге сомадағы ақшалай қаражатпен, 2008 ж.: 336,097 мың теңге ақшалай қаражатпен);
- «Қазтеміртранс» АҚ-тың 150,122 мың теңге сомадағы жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтармен (2009 ж.: ноль, 2008 ж.: ноль);
- «Теміржолжылу» АҚ 183,028 мың теңге сомадағы ақшалай қаражатпен (2009 ж.: 130,283 мың теңге, 2008 ж.: 112,000 мың теңге).

2010 ж. ішінде Компания «Қазтеміртранс» АҚ-қа және «Локомотив» АҚ-қа, Астана қаласындағы телерадиокешенді кешенді салу бойынша Компания мен оның еншілес ұйымдарына Қазақстан Республикасының Үкіметі соңғы акционердің алдындағы жүктелген міндеттердің сомасына тиісінше 6,001,091 мың теңгеге және 1,519,264 мың теңгеге салуға қатысушы еншілес ұйымдарға инвестициялардың құнын азайтты (20-ескерту).

2009 ж. Компания «Жолаушылар тасымалы» АҚ-тың еншілес ұйымы «Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ-қа тиесілі құны 1,882,667 мың теңге болатын акцияларының 46.75%-ын «Жолаушылар тасымалы» АҚ-тың дебиторлық берешегі сомасын есептеу жолымен сатып алды. Осы мәміленің нәтижесінде аталған компанияға қатысу пайызы 100%-ды құрады. 2009 ж. Компания сондай-ақ «Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ-тың жарғылық капиталын 1,118,771 мың теңге сомаға ұлғайтты, төлем «Жолаушылар тасымалы» АҚ-тың берешегін талап ету құқығын берумен жүзеге асырылды.

2009 ж. Компания «Локомотив» АҚ-тың еншілес компаниясы «Локомотив лизинг» ЖШС 1,424,225 мың теңге сомаға акцияларының 100%-ын сатып алды және «Локомотив лизинг» ЖШС жарғылық капиталын 1,424,225 мың теңге сомадағы ақшалай қаражатпен толықтырды. 2009 ж. қазанда «Локомотив лизинг» ЖШС-ті «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ-қа қайта тіркеу жүргізілді.

2008 ж. Компания «Локомотив» АҚ-тың жарғылық капиталын 533,543 мың теңге сомаға қосалқы бөлшектермен және 55,447 мың теңге сомаға босалқылармен толықтырды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Төменде 2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша қызмет түрлері, орналасқан жері мен Компанияға тиесілі үлесі көрсетілген Компанияның еншілес ұйымдарының тізімі келтірілген:

Еншілес ұйым	Қызмет сипаты	Орнасқан мемлекеті	Қатысу пайызы		
			2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
1. «Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	100	100	100
2. «Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан	100	100	100
3. «Локомотив» АҚ	Локомотивті тартқыш қызметін ұсыну	Қазақстан	100	100	100
4. «Ремвагон» АҚ	Вагондарды жөндеу	Қазақстан	100	100	100
5. «Теміржолсу» АҚ	Коммуналды қызметтер	Қазақстан	100	100	100
6. «Теміржолжылу» АҚ	Коммуналды қызметтер	Қазақстан	100	100	100
7. «Ремлокомотив» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	100	100	100
8. «Алматы вагондарды жөндеу зауыты» АҚ	Вагондарды жөндеу	Қазақстан	100	100	53.25
9. «Желдорреммаш» ААҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	100	100	100
10. «Локомотивті сервис орталығы» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	100	100	100
11. «Қазтранссервис» АҚ	Транзитті жүк тасымалдау	Қазақстан	100	100	100
12. «Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан	100	100	100
13. «Теміржолсужылужабдықтау» ААҚ	Коммуналды қызметтер	Қазақстан	100	100	100
14. «Лесозащита» ЖШС	Қолайсыз табиғат жағдайларынан т/ж көлігін қорғау	Қазақстан	100	100	100
15. «Центр транспортного сервиса» АҚ	Кіру жолдарын пайдалану	Қазақстан	100	100	100
16. «Әскерилендірілген темір жол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	100	100	100
17. «Қазақстан темір жолы фاینанс Б.В.»	Қаржы қызметтері	Нидерланды Корольдігі	0.36	0.36	0.36
18. «Қазықұрт өңтүстік» ЖШС	Вагондарды жуу және буу	Қазақстан	100	100	100
19. «Ертіс сервис» ЖШС	Вагондарды жуу және буу	Қазақстан	100	100	100
20. «Ақжайық запад 2006» ЖШС	Вагондарды жуу және буу	Қазақстан	100	100	100
21. «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ	Локомотивтерді құрастыру	Қазақстан	100	100	-

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның еншілес ұйымдары: «Теміржолсужылужабдықтау» ААҚ, «Теміржолмашинажөндеу» ААҚ, «Вагонжөндеу» АҚ және «Ақжайық запад 2006» ЖШС таратылу процесінде тұр.

2009 ж. ішінде Компания «Локомотивжөндеу» АҚ еншілес ұйымын таратуға қатысты өз жоспарларын қайта қарастырды. 2020 жылға дейін Қазақстан Республикасының темір жол көлігін дамыту бағдарламасына сәйкес «Локомотивжөндеу» АҚ қатысумен жобалау-іздістіру және құрылыс-монтаждық жұмыстарды орындауға арналған кәсіпорын, сондай-ақ жолаушылар вагондарын, электровоздар шығаратын кәсіпорын құрылды.

Осы жеке қаржылық есептілік еншілес ұйымдардың қаржылық есептіліктерін қамтымайды. Еншілес ұйымдарға инвестициялар осы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте өзіндік құны бойынша есепке алынады. Компания құнының төмендеу басыңқылығына көрсететін тақырыптары болғанда инвестициялардың құнының төмендеуіне тест өткізген жоқ. Компания мен оның еншілес ұйымдарының 2010 ж. 31 желтоқсанда аяқталған шоғырландырылған қаржылық есептілігін шығаруға 2011 ж. 25 наурызда бекітті.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

6. ҚАУЫМДАСҚАН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар мыналарды қамтыды:

Қауымдасқан ұйымның атауы	Негізгі қызметі	2010 ж. 31 желтоқсан		2009 ж. 31 желтоқсан		2009 ж. 1 қаңтар	
		Құны	Иелік үлесі, %	Құны	Иелік үлесі, %	Құны	Иелік үлесі, %
«Келентранссервис» АҚ	Тасымалдау және кедендік тазарту бойынша қызметтер	414,230	33.00	414,230	33.00	414,230	33.00
«Теміржол жөндеу» АҚ	Темір жол жолдарын жөндеу	105,974	23.43	105,974	23.43	105,974	23.43
«Досжан темір жолы» АҚ	Шар-Өскемен ст. темір жол желісінің құрылысы мен жаңа желіні пайдалану	5,458,000	46.02	1,578,000	37.03	-	-
		5,978,204		2,098,204		520,204	
Инвестициялардың құнсыздану резерві		(5,458,000)		(1,578,000)		-	
		520,204		520,204		520,204	

Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар осы қаржылық жөніндегі жеке есептілікте құнсыздануды шегеріп тастап өзіндік құны бойынша есепке алынады.

2010 және 2009 жж. ішінде Жалғыз акционерінің шешіміне сәйкес Компания «Досжан темір жолы» АҚ шығарылған акцияларының 8.99% және 37.03% акцияларын Акционердің бірлескен бақылауымен тиісінше 3,880,000 мың теңге және 1,578,000 мың теңге сомаға сатып алды. Мұндай акциялардың бағалау әділ құны тапсыру күніне нольге тең болды, тиісінше инвестициялар қаржылық жағдай туралы жеке есепте нольдік құн бойынша көрсетілген. Сатып алынған акциялардың төленген сомасы мен әділ құны арасындағы айырмашылық капиталдық өзгеруі туралы жеке есепте Акционерге бөлу ретінде көрсетілген.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

7. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына басқа да ұзақ мерзімді активтер мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Қайтаруға ҚҚС	14,485,151	6,128,960	6,128,960
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	12,879,387	3,290,254	3,748,362
Құнсыздануды алып тастағандағы тұрғын үй қоры үшін төленген аванстар	1,329,596	1,505,566	887,557
Басқа ұзақ мерзімді активтер	647,702	2,050,535	6,514,182
	29,341,836	12,975,315	17,279,061
Алу: ҚҚС қайтару бойынша құнсыздану резерв	(14,485,151)	(6,128,960)	(6,128,960)
Алу: Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар жеткізушінің авансы бойынша резерв	(1,547,081)	(1,101,188)	(755,397)
	13,309,604	5,745,167	10,394,704

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі құралдар үшін төленген аванстар, негізінен «Өзен – Түркіменстанмен мемлекеттік шекара» және «Қорғас - Жетіген» темір жолдарын салуға тиісінше 2,840,058 мың теңге және 6,814,258 мың теңге сомадағы алдын ала төлемнен тұрады (2009: ноль).

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар жеткізушілерге аванстары бойынша резерв қозғалысы мына түрде көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.
Жыл басына Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды жеткізушінің авансы бойынша резерв	(1,101,188)	(755,397)
Жыл ішінде есептелінген	(445,893)	(453,356)
Өткенде құрылған резерв арқылы жыл ішінде есептен шығару	-	107,565
Жыл соңына Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды жеткізушінің авансы бойынша резерв	(1,547,081)	(1,101,188)

31 желтоқсан аяқталған жылдардағы ҚҚС қайтарылмайтын құнсыздану резерві бойынша қозғалыс мына түрде көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.
Жыл басына ҚҚС қайтарылмайтын құнсыздану резерві	(6,128,960)	(6,128,960)
Жыл ішінде есептелінген	(8,356,191)	-
Жыл соңына ҚҚС қайтарылмайтын құнсыздану резерві	(14,485,151)	(6,128,960)

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

8. БОСАЛҚЫЛАР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына босалқылар мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Шикізат және материалдар	5,663,798	5,188,507	5,181,632
Қосалқы бөлшектер	3,112,135	2,486,358	3,082,564
Жоғары жол қабатының материалдары	769,402	727,918	1,875,146
Отын	515,278	504,947	593,194
Құрылыс материалдары	412,360	413,291	501,882
Басқасы	571,481	537,717	622,185
Алу: өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	(386,250)	(496,163)	(587,672)
	<u>10,658,204</u>	<u>9,362,575</u>	<u>11,268,931</u>

31 желтоқсанға аяқталған жылдардағы өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резервтегі қозғалыс мына түрде көрсетілген:

	2010 жыл	2009 жыл
Жылдың басына өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	(496,163)	(587,672)
Жыл ішінде қалпына келтірілген	27,504	30,446
Жыл ішінде есептен шығарылған	82,409	61,063
Жыл соңына өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	<u>(386,250)</u>	<u>(496,163)</u>

9. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына сауда дебиторлық берешек мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Сауда дебиторлық берешегі	4,093,562	5,542,728	9,000,312
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі (28-ескерту)	30,273,117	22,075,602	18,724,620
	<u>34,366,679</u>	<u>27,618,330</u>	<u>27,724,932</u>
Алу: күмәнді сауда берешегі бойынша резерв	(17,424,063)	(18,214,621)	(21,351,570)
	<u>16,942,616</u>	<u>9,403,709</u>	<u>6,373,362</u>

2010 ж. 31 желтоқсанына Компанияның сауда дебиторлық берешегі жеті негізгі клиентке 74% келді (2009 ж.: 88%, 2008 ж.: 91%).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішінде күмәнді берешектер бойынша резервтегі өзгеріс мына түрде көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.
Жылдың басына күмәнді берешектер бойынша резерв	(18,214,621)	(21,351,570)
Жыл ішіндегі қалпына келтірілгендер/(есептеулер)	471,797	(891,582)
Бұрын құрылған резервті пайдаланып жыл ішінде есептен шығару	318,761	4,028,531
Жыл соңына күмәнді берешектер бойынша резерв	<u>(17,424,063)</u>	<u>(18,214,621)</u>

2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша күмәнді берешектер резерві Компанияның еншілес ұйымы жойылу сатысында тұрған «Теміржолсерушылар тасымалы» АҚ 5,341,940 мың теңге және Компанияның еншілес ұйымы «Жолаушылар тасымалы» АҚ күмәнді 9,482,790 мың теңге сомаларын қамтыды.

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына Компанияның сауда дебиторлық берешегі мына валюталарда берілді:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Теңге	16,078,214	7,423,838	4,240,861
Швейцар франкі	864,302	1,979,542	2,128,509
Ресей рублі	100	329	3,461
АҚШ доллары	-	-	531
	<u>16,942,616</u>	<u>9,403,709</u>	<u>6,373,362</u>

10. БАСҚА ДА ҚАРЖЫ АКТИВТЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына басқа да қаржы активтері 3 айдан бастап 12 айға дейінгі орналасу мерзіміндегі банктегі депозиттерді құрады:

	2010 ж. 31 желтоқсаны		2009 ж. 31 желтоқсаны		2009 ж. 1 қаңтары	
	Пайыздық мөлшер- лемесі	Сомасы	Пайыздық мөлшер- лемесі	Сомасы	Пайыз мөлшер- лемесі	Сомасы
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (28-ескерту)	3.00-4.00%	19,580,999	5.00-7.00%	8,060,135	6.70%	3,000,000
«Казкоммерцбанк» АҚ	4.00%	13,266,000	-	-	6.50%	2,656,940
«АТФ Банк» АҚ	3.85-4.00%	12,653,456	-	-	-	-
«HSBC Банк Казахстан» АҚ ЕБ	2.42%	2,211,000	-	-	-	-
«Сбербанк России» АҚ ЕБ	-	-	-	-	7.50-8.00%	7,589,260
«РБС (Казахстан)» АҚ ЕБ	-	-	-	-	5.50%	1,000,000
		<u>47,711,455</u>		<u>8,060,135</u>		<u>14,246,200</u>
Пайыздық сыйақы пудырым бойынша берешек		<u>195,105</u>		<u>68,937</u>		<u>237,536</u>
		<u>47,906,560</u>		<u>8,129,072</u>		<u>14,483,736</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына басқа да қаржы активтер мына валюталарда көрсетілген болатын:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Теңге	20,040,941	1,011,083	7,117,778
АҚШ доллары	27,865,619	7,117,989	7,365,958
	47,906,560	8,129,072	14,483,736

11. АКЦИОНЕРДІҢ ПАЙДАСЫНА ТАҒАЙЫНДАЛҒАН АКТИВ

2010 ж. мамырда Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияға Астана қаласындағы телерадиокешеннің ғимаратын Компанияның қаражаты есебінен салуды тапсырды. Компания жер мен активтерге құқықтарды құрылыс мерзімі ішінде және құрылысты аяқтау бойынша қабылдайды жер мен ғимарат Акционерге өтеусіз беріледі. Компания басшылығы құрылыс бойынша жобаны 2010 ж. қарашада бекітті, бұл Компанияның Үкімет алдындағы жойылмайтын міндетті қабылдағанын растады және нәтижесінде Акционерге және міндетті бөлудің тікелей танылғаны көрсетілді (14 және 20-ескертулер). 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания құрылыс компаниясымен шарт жасап, ғимараттың құрылысын бастады.

2010 ж. ішінде Компания аталған кешенді салумен байланысты 1,094,105 мың теңге сомаға шығын шекті және құрылысты одан әрі салуға 3,909,586 мың теңге сомаға аванс аударды. Аталған шығындар аталған актив 2011 ж. 31 желтоқсанға дейін Акционерге беріледі деп күтіліп отырғандықтан қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте Акционердің пайдасына тағайындалған ағымдық актив ретінде көрсетілген.

12. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына басқа да ағымдағы активтер мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	10,111,603	10,244,226	2,336,785
Қайтарылатын ҚҚС	8,579,528	19,301,895	19,345,771
Таланттар	646,553	596,426	368,067
Берілген қысқа мерзімді активтер	598,291	817,453	1,613,999
Болашақ кезең шығындары	340,151	294,689	320,247
Мекемелерге аудару	292,022	292,069	295,325
Байланысты таланттардың сауда дебиторлық берешегі (28-ескерту)	-	-	2,000,000
Басқасы	1,427,834	1,779,342	1,983,411
	21,995,982	33,326,100	28,263,605
Алу: басқа да ағымдағы активтер бойынша күмәнді берешек бойынша резерв	(2,245,734)	(2,687,036)	(4,696,838)
	19,750,248	30,639,064	23,566,767

Ағымдағы қайтаруға ҚҚС, Компания келе жатқан жылда ҚҚС міндеттемесімен шегере алатын ҚҚС сомасымен берілген.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі күмәнді берешек бойынша резервтегі қозғалыс мына түрде көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.
Жылдың басына күмәнді берешек бойынша резерв	(2,687,036)	(4,696,838)
Жыл ішіндегі (есептеулер)/қалпына келтірілгендер	(75,674)	1,920,046
Бұрын құрылған резерв есебінен жыл ішіндегі есептен шығару	516,976	89,756
Жыл соңына күмәнді берешек бойынша резерв	(2,245,734)	(2,687,036)

13. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

31 желтоқсанына ақша қаражаттары мен оның баламалары мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Теңгедегі банктің қысқа мерзімді шоттарында ақша	28,605,149	6,213,345	2,166,495
АҚШ долларындағы банктің қысқа мерзімді шоттарындағы ақша	2,028,010	62,289	645
Банктің ағымдық шотындағы ақша, швейцар франкімен	1,194,157	133,740	6,093
Банктің ағымдық шотындағы ақша, ресей рублімен	97,255	96,567	10,803
Еуроағы банктің қысқа мерзімді шоттарындағы ақша	499	1,334	1,011
Теңгедегі қысқа мерзімді банктік салымдар	8,000,603	11,301,170	31,391,709
АҚШ долларындағы қысқа мерзімді банктік салымдар	-	9,625,075	7,571,944
Кассадағы қолма-қол ақша	20,004	15,727	15,724
	39,945,677	27,449,247	41,164,424

Банк шоттағы ақша қаражаттары пайыздық мөлшерлемелер бойынша сыйақы әкеледі, жылдық 0.20% бастап 6.00% дейінгі күнделікті пайыздық мөлшерлемелерге негізделген (2009 ж.: жылдық 0.20% бастап 6.50% дейінгі; 2008 ж.: жылдық 0.50% бастап 9.00% дейінгі).

Теңгеде және валютадағы қысқа мерзімді депозиттер Компанияның ақшаға деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынып, қысқа мерзімді депозиттер үшін мөлшерлемелер бойынша жылдық 0.20% бастап 6.80% дейінгі мөлшерде сыйақы әкеледі (2009 ж.: жылдық 1.00% бастап 10.50% дейін; 2008 жылы: жылдық 0.50% бастап 11.25% дейін).

2010 ж. 31 желтоқсанына Компанияның үш айдан артық емес мерзімге бастапқы өтеу мерзімі бар депозиттерге салынған ақша қаражаттары және Компанияның байланысты тараптарының Қазақстан Республикасы банктеріндегі қысқа мерзімді шоттардағы ақша қаражаттары 19,165,322 мың (2009 ж. 31 желтоқсаны: бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер – 18,073,736 мың теңге және қысқа мерзімді шоттарда - 5,376,827 мың теңге; 1 қаңтар 2009 ж.: 9,000,000 мың теңге және 531,768 мың теңге) (28-ескерту).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

14. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

31 желтоқсанына жарғылық капитал мына түрде көрсетілген:

	Шығаруға рұқсат берілген шығарылған акциялардың саны	Шығарылған және төленген акциялардың саны	Номинал құны, тенгеде	Жарғы капиталы, мың тенгеде
2009 ж. 1 қаңтарына	502,040,458	484,642,457	1,000	484,642,457
2009 ж. 24 наурызда төленген акциялар		1,578,000	1,000	1,578,000
2009 ж. 31 желтоқсанына	502,040,458	486,220,457	-	486,220,457
2010 ж. 10 ақпанда төленген акциялар	-	4,880,000	1,000	4,880,000
2010 ж. 25 маусымда төленген акциялар	-	9,200	1,000,000	9,200,000
2010 ж. 9 шілдеде төленген акциялар	-	20,800	1,000,000	20,800,000
2010 ж. 31 желтоқсанына	502,040,458	491,130,457	-	521,100,457

Компанияның жарғылық капиталы ақшалай қаражатқа немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектілеріне айырбастап акциялар шығару арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, оны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алуға артықшылығына ие болады.

Акцияларды әр шығарған сайын номиналдық құны белгіленеді және бұрын белгіленген номиналдық құнындағы кез келген өзгеріс ретроспективті қолданылмайды.

Жарғылық капиталға жарналар

2010 және 2009 жж. ішінде Акционер Компанияның жарғылық капиталына акцияға айырбастап тиісінше ақшалай қаражат түрінде 34,880,00 мың теңге және 1,578,000 мың теңге сомаға салым енгізді. Сондай-ақ 2009 ж. Акционер құны 6,462 мың теңге болады негізгі құралдар енгізді. Ақшалай қаражат «Өзен – Түркменстанмен мемлекеттік шекара» және «Қорғас - Жетіген» темір жол желілерінің құрылысын қаржыландыруға және «Досжан темір жолы» АҚ акцияларын сатып алуға Компанияны қаржыландыруға тағайындалған.

2010 ж. ішінде Компания Акционерден 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылмаған акцияларына 17,578,867 мың теңге сомасында қосымша салым алды. Ақшалай қаражат «Өзен – Түркменстанмен мемлекеттік шекара» және «Қорғас - Жетіген» темір жол желілерінің құрылысын қаржыландыруға тағайындалған. Аталған салымдар төленген қосымша капитал ретінде көрсетілген.

Бұдан басқа 2008 ж. дейін Қазақстан Республикасының Үкіметі Компанияның жарғылық капиталына жекелеген активтерді берді. Акциялардың шығарылмауына байланысты, жарна төленген қосымша капитал ретінде көрсетілді. Берілген активтер оларды заңды иелену құқығы Компанияға берілмеген кейбір активтерден тұрады (3 және 27-ескертулер).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Дивидендтер және бөлу

Дивидендтер

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 2009 ж. үшін 2,923,319 мың теңге сомаға дивидендтер жариялады (2009 ж.: 2,888,266 мың теңге 2008 ж. үшін).

Бөлу

Телерадиокешеннің ғимаратын Акционердің пайдасына салу

11-ескертуде сипатталғандай Компания құрылысы аяқталғаннан кейін Акционерге өтеусіз берілетін телерадиокешеннің ғимаратын салу жөніндегі Үкімет алдындағы жойылмайтын міндеттемені алды. Акционерге активті өтеусіз беру жөніндегі жойылмайтын міндеттеме 2010 ж. аяғында туындағандықтан, беру капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте болу ретінде көрсетілген. Компания осы бөлудің құнын құрылысқа арналған шарттың сомасына тең, атап айтқанда 27,129,708 мың теңге сомаға есептеді.

«Досжан темір жолы» АҚ қосымша үлесін сатып алу

6-ескертуде сипатталғандай, 2010 ж. Акционердің шешімі бойынша Компания 3,880,000 мың теңге мөлшеріндегі ақшалай қаражатты Акционердің бірлескен бақылауындағы компания «Досжан темір жолы» АҚ акцияларының 8.99%-ын сатып алуға пайдаланды (2009 ж.: 1,578,000 мың теңге сомаға 37.03%-ын). Акциялардың әділ құны беру күніне нольге тең болды. Тиісінше Компания сатып алудың құнын Акционерге бөлу ретінде көрсетті.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

15. НЕСИЕЛЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына пайыздық сыйақы аударым бойынша берешекті қоса алғанда несиелер мыналардан тұрды:

	Бастапқы валюта	Өтеу күні	Пайыздық мөлшерлеме	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
Ұзақ мерзімді активтер:						
«АБН АМРО Банк Н.В.» несиелері:						
Несие 1	АҚШ доллары	жарты жылдық 16-лық төлеммен 2004 ж. 15 қазанынан бастап (соңғы төлем 2012 ж. 15 сәуір)	АҚШ долларында 6 айлық ЛИБОР депозиттері бойынша + 0.13%	842,676	1,407,309	1,581,740
Несие 2	АҚШ доллары	Несие 32 тоқсандық төлеммен 2005 ж. 15 мамырдан бастап (соңғы төлем 2014 ж. 15 мамырында.)	АҚШ долларында 3 айлық ЛИБОР депозиттері бойынша + 0.07%	6,009,273	8,152,320	8,234,143
Жапон халықаралық ынтымақтастық банкі» («ЖХЫБ») «Институт де Кредитто Официаль» («ИКО») «Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» несиелері	Жапония йенасы	37 жарты жылдық төлемдермен 2002 ж. 20 желтоқсанына бастап (соңғы төлем 2020 ж. 20 желтоқсанда) Несие 2009 ж. 9 шілдеден бастап 25 тен жарты жылдық төлемдермен (соңғы төлем 2021 ж. 9 шілде)	3.00%	7,016,468	6,865,284	6,233,415
	АҚШ доллары		2.50%	3,597,548	3,950,158	3,349,541
Несие 1:						
1 Транш – номинал құны 324,000,000 АҚШ доллары, дисконт – 6,748,920 АҚШ доллары (28-ескерту)	АҚШ доллары	2016 ж. 9 мамыр	7.8433%	47,651,077	47,869,208	38,896,114
2 Транш – номинал құны 32,823,945 АҚШ доллары, дисконт – 336,445 АҚШ доллары (28-ескерту)	АҚШ доллары	2011 ж. 9 мамыр	7.2844%	4,882,446	4,903,160	3,982,783
Несие 2:						
номинал құны 160,000,000 АҚШ доллары дисконт – 571,429 АҚШ доллары (28-ескерту)	АҚШ доллары	2020 ж. 6 қазан	7.1678%	23,904,706	-	-
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» (28-ескерту)	Теңге	2024 ж. 25 қаңтар	5.4%	20,504,278	-	-
				114,408,472	73,147,439	62,277,736
Алу: Ұзақ мерзімді қарыздардың ағымдағы бөлігі				(9,632,436)	(4,231,765)	(3,323,454)
				104,776,036	68,915,674	58,954,282

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Несиелер өтеуі келесі түрде көрсетілген:

	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
1 ж. 2 ж. дейін	2,328,190	8,461,049	2,909,883
2 ж. 3 ж. дейін	2,012,260	3,338,639	6,853,217
3 ж. 4 ж. дейін	679,695	2,527,515	2,697,954
4 ж. 5 ж. дейін	378,447	1,217,973	2,049,175
5 ж. жоғары	99,377,444	53,370,498	44,444,053
	104,776,036	68,915,674	58,954,282

«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 1)

2003 ж. желтоқсанда Компания локомотивтерді модернизациялау үшін жиынтықты сатып алу үшін қаржыландыру үшін «АБН АМРО Банкімен Н.В.» кредиттік келісім жасасты. Несие жарты жылдық 16-лық төлеммен 2004 жылдың 15 қазанынан бастап төленіп отыр, 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша тиімді жылдық 6.18% пайыздық мөлшерлемені құрады (2009 ж. 31 желтоқсан: 6.98%, 2009 жылы 1 қаңтар: 7.43%). 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген кредиттік келісім бойынша қамтамасыз ету ретінде Компанияның еншілес ұйымы «Локомотив» АҚ меншігіндегі 5,650,561 мың теңге баланс құнымен локомотивтер салынған (2009 жылы 31 желтоқсан: 6,329,304 мың теңге, 2009 ж. 1 қаңтар: 6,899,470 мың теңге). Кредиттік келісім шарттарына сәйкес Компания кейбір қаржылық емес көрсеткіштерді сақтауы керек. «АБН АМРО Банк Н.В.» және «Америка Құрама Штаттарының экспорты-импортты банкті» алдын ала хабарлау арқылы отыз жұмыс күнінен кем емес мерзім ішінде барлық несие мерзімінен бұрын, не болмаса несиенің бір бөлігін өтей алады (біртіндеп өтеген жағдайда мұндай өтеу сомасы 2 миллион АҚШ доллары сомасынан кем болмау керек). Кез-келген мерзімінен бұрын өтелетін сома, оған сәйкес сыйақы есептеумен және айыппұлсыз жүзеге асуы керек. Несие бойынша кепілгер «Америка Құрама штаттарының экспортты-импортты банкі», Компания, «Локомотив» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ болып табылады.

«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 2)

2004 жылдың 1 қарашасында Компания локомотивтердің модернизациясы үшін жиынтықты сатып алу үшін қаржыландыруға «АБН АМРО Банкімен Н.В.» кредиттік келісім жасасты. Бұл кредиттік келісім бойынша ақша қаражаттары келесі транштармен беріледі:

- Бірінші транш 18,506 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2005 жылдың 8 ақпанындағы айырбастау бағамы бойынша 2,402,611 мың теңге) 2005 жылы 8 ақпанында алды.
- Екінші транш 20,795 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2005 жылдың 28 маусымындағы айырбастау бағамы бойынша 2,808,921 мың теңге) 2005 жылы 28 маусымында алды.
- Үшінші транш 16,602 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2005 жылдың 21 қыркүйегіндегі бағамы бойынша 2,226,285 мың теңге) 2005 жылдың 21 қыркүйегінде алды.
- Төртінші транш 15,664 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2005 жылдың 7 желтоқсанындағы айырбастау бағамы бойынша 2,101,754 мың теңге) 2005 жылдың 7 желтоқсанында алды.
- Бесінші транш екі бөліктен тұрды: 16,892 мың АҚШ доллары мен 7,883 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2006 ж. 6 қаңтары мен 2006 ж. 31 наурыздағы айырбастау бағамдары бойынша 2,260,302 мың теңге және сәйкесінше, 1,012,555 мың теңге) 2006 ж. 6 қаңтарында және сәйкесінше, 2006 ж. 31 наурызында алды.
- Алтыншы транш екі бөліктен тұрады: 7,883 мың АҚШ доллары мен 7,883 мың АҚШ доллары көлемінде Компания (2006 ж. 5 маусымы мен 2006 ж. 22 маусымындағы айырбастау бағамдары бойынша 954,695 мың теңге және сәйкесінше, 935,303 мың теңге) 2006 ж. 5 маусымында және сәйкесінше, 2006 ж. 22 маусымында алды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Несие 32 тоқсандық төлеммен 2005 ж. 15 мамырдан бастап төленеді. 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тиімді жылдық мөлшерлеме жыл ішінде 3.16% құрады (2009 ж. 31 желтоқсан: 3.12%; 2009 ж. 1 қаңтар: 5.84%). 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша берілген кредиттік келісім бойынша қамтамасыз ету ретінде Компанияның еншілес ұйымы «Локомотив» АҚ меншігіндегі 25,984,427 мың теңге баланс құнымен локомотивтер салынған (2009 ж. 31 желтоқсан: 28,367,114 мың теңге; 2009 ж. 1 қаңтар: 30,567,085 мың теңге). Кредиттік келісім шарттарына сәйкес Компания кейбір қаржылық емес көрсеткіштерді сақтауы керек. «АБН АМРО Банк Н.В.» және «Америка Құрама Штаттарының экспорты-импортты банкті» алдын ала хабарлау арқылы отыз жұмыс күнінен кем емес мерзім ішінде барлық несие мерзімінен бұрын өтей алады, не болмаса несиенің бір бөлігін (біртіндеп өтеген жағдайда мұндай өтеу сомасы 2 миллион АҚШ доллары сомасынан кем болмауы керек). Кез-келген мерзімінен бұрын өтелетін сома, оған сәйкес сыйақы есептеумен және айыппұлсыз жүзеге асуы керек. несиені өтеу күні 2014 ж. 15 мамыр. Несие бойынша кепілгер «Америка Құрама штаттарының экспорт-импорт банкі», Компания, «Локомотив» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ болып табылады.

«ЖХЫБ»

Қазақстан Республикасының үкіметі мен Жапония үкіметі арасындағы жасалған келісім-шартқа сәйкес Компания темір жол желісін дамытуға несие алды. «ЖХЫБ» несиені «Эксимбанк Қазақстан» арқылы 37 жарты жылдық төлемдермен 2002 ж. 20 желтоқсанына бастап өтеуге жатады және 2020 ж. желтоқсанында толық өтелуі керек. Жылына 3.00% көлеміндегі пайыздар негізгі несиенің өтелмеген бөлігіне саналады. 2010 ж. 31 желтоқсан аяқталған жылдың ішінде «ЖХЫБ» кредит бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемесі 3.49% құрады (2009 ж.: 3.67%; 2008 жылы: 3.25%).

«ИКО»

Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Испания Корольдығы арасындағы қаржылық өзара ынтымақтастық жөніндегі меморандумға сәйкес Компания Испания Корольдік Үкіметінің атқарушы қаржы органымен және ИКО-мен несиелік келісім жасасты. Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының қаржы Министрлігі арқылы ИКО пайдасына кепілдік берді. Аталған кепілдік «Қазақстан темір жолы» республикалық мемлекеттік кәсіпорнының Қазақстан Республикасы Үкіметінің кепіліне мемлекеттік емес сыртқы несиені тартуы туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысына сәйкес берілген. Несие 2009 ж. шілдеден бастап 25 тең жарты жылдық төлемдермен өтеледі. Компания кем дегенде жиырма бес күн ішінде ИКО-ға алдына ала хабарлау арқылы бүкіл несиені немесе несиенің бір бөлігін мерзімін бұрын өтей алады (ішінара өтеген жағдайда мұндай өтеудің сомасы 100 мың АҚШ долларынан кем болмауы тиіс).

«Patentes Talgo S.A.» испандық компаниясы шығарған әрқайсысы 22 вагоннан тұратын екі жолаушылар құрамы 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 3,074,775 мың теңге (2009 ж. 31 желтоқсаны: 3,239,259 мың теңге; 2009 ж. 1 қаңтар: 3,403,744 мың теңге) осы кредиттік келісімге қамтамасыз ету ретінде кепілдікке салынған болатын. Бұл активтер Компанияның еншілес ұйымы «Жолаушылар тасымалы» АҚ меншігінде. 2010, 2009 жылдардың 31 желтоқсаны және 2009 ж. 1 қаңтары жағдай бойынша 233,714 мың теңге, 233,714 мың теңге және сәйкесінше, 46,735 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаттары несиені өтеу үшін резервтегі шоттың талап етілген балансын көрсеткен.

«Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» несиелері

1 несие: 2006 ж. 11 мамырда «Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» (бұдан әрі – «Эмитент»), еншілес ұйым «Қазтеміртранс» АҚ, жалпы сомасы 800,000 мың АҚШ долларға тең Еурооблигациялық екі траншын шығарды, олар 1933 ж. құнды қағаздар жөніндегі Америка Құрама Штаттарының Заңының «S» ережесіне сай Америка Құрама Штаттарынан тыс айналымда жүр. Еурооблигацияларды шығару Компания мен оның еншілес ұйымдарымен «Қазтеміртранс» АҚ және «Локомотив» АҚ кепілдендірілген (бұдан әрі – «Кепілгерлер»).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Көрсетілген шығарылым негізінде Компания Эмитенттен 350,000 мың АҚШ доллары (1 Транш) және 50,000 мың АҚШ доллары (2 транш) көлемінде қаражат алды. Тиімді проценттік мөлшерлеме 1 Транш бойынша 8.0327%, 2 Транш бойынша – 7.4255% құрайды. 2007 ж. Компания несиелердің бір бөлігін (1 транш) 26,000 мың АҚШ доллары сомасында төледі (3,143,920 мың теңге төленген күніне айырбастау бағамы бойынша) және (2 транш) 17,176 мың АҚШ доллары сомасында төледі (2,088,952 мың теңге төленген күніне айырбастау бағамы бойынша). Пайыздық мөлшерлеме Еурооблигациялар бойынша купон мөлшерлемесінен, Нидерланды Корольдігінің заңнамасына сай анықталған Эмитент резидент емес табыс (маржа) пен өтем көзінен ұсталатын кірісіне салынатын табыс салығының төлемдерінен тұрады.

2009 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компания Еурооблигациялардың шығарудың барлық Талаптары мен Шарттарын орындады.

2 несие: 2010 ж. 6 қазан. Эмитент Rule 144A/Regulation S форматында жалпы сомасы 700,000 мың АҚШ долларына Еурооблигациялар шығарды. Еурооблигацияларға Кепілгерлер кепілдік берді. Пайыздық мөлшерлеме Еурооблигациялар бойынша купон мөлшерлемесінен, Нидерланды Корольдігінің заңнамасына сай анықталған Эмитент резидент емес табыс (маржа) пен өтем көзінен ұсталатын кірісіне салынатын табыс салығының төлемдерінен тұрады. Аталған шығарылымның шеңберінде Компания Эмитенттен 240,000 мың АҚШ долларын алды.

2010 ж. желтоқсанда Компания Эмитентке 80,000 мың теңге сомадағы АҚШ долларының номиналдық құнының несиесі бойынша берешекті (11,793,600 мың теңге номиналдық құны) 1,193,975 АҚШ доллары мөлшерінде сыйақы төлеумен өтеді. Тиімді пайыздық мөлшерлеме 7.2185% құрады.

«Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ

2010 ж. 21 қазанында Компания Акционермен 30,000,000 мың теңге сомаға өтеу мерзімі 2024 ж. болатын несиелік шарт жасасты. Аталған несие «Қорғас – Жетіген» және «Өзен – Түркменстанмен мемлекеттік шекара» темір жолдарының учаскелерін салуға берілген. Несие қамтамасыз етілмеген. Несие бойынша пайыздар 2011 ж. қаңтардан бастап жылдық 2% мөлшеріндегі сыйақы мөлшерлемесі бойынша жартыжылдық төлемдермен өтеледі. Негізгі борыштың төлемі несие мерзімінің соңына көзделген. Несие алушы несие берушімен келісім бойынша сыйақысыз немесе айыппұлсыз несиенің бүкіл сомасын немесе бір бөлігін мерзімінен бұрын өтеуге құқылы.

Несие Акционерге байланысты тараппен осындай несиелердің нарықтық пайыздық мөлшерлемесіне қарағанда төмен мөлшерлемесімен берілуіне байланысты, Компания аталған несиенің әділетті құнын есептеді және қосымша төленген капиталдың құрамында 1,938,850 мың теңге сомадағы мерзімі ұзартылған салық шегерілген 9,694,252 мың теңге мөлшердегі несие сомасына түзетуді таныды. Несиенің әділет құнын есептеу мақсатында Компания мемлекеттік ұзақ мерзімді қазынашылық міндеттемелер бойынша 5.4% мөлшеріндегі мөлшерлемені пайдалана отырып тиімді пайыздық мөлшерлемені қолданды. Әділ құнына дейін түзетудің 81,863 мың теңге сомасындағы амортизациялау жөніндегі шығындар салынып жатқан темір жолдардың құнына капиталдандырылды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

16. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Әлеуметтік салық пен зейнетақы аударылымдар

Компания Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әлеуметтік салық төлейді. Еңбек төлемдері бойынша әлеуметтік салық пен басқа да төлемдер пайда болған кезеңде сол кезеңінің шығындарына жатады. 2010 және 2009 жж. Компанияның әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдар бойынша шығындары тиісінше 9,971,699 мың теңге және 8,937,072 мың теңгені құрады (22 және 23-ескертулер).

Компания сонымен бірге өзінің қызметкерлерінің еңбекақысынан 10%-ын жинақтаушы зейнетақы қорларына аударымдар ретінде ұстап қалады. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Компанияның Ұжымдық шартта көзделгеннен басқа, қызметкерлерге олар зейнеткерлікке шыққан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не келешектік міндеттемелері жоқ.

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты сыйақы төлеу жоспары

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы Компания мен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2009-2011 жж. Ұжымдық келісім-шартқа сәйкес төленеді.

Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы бойынша Компанияның жалпы міндеттемесі 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
Белгіленген төлем мөлшерімен зейнетақы жоспары бойынша міндеттеменің ағымдағы құны	8,790,398	8,847,995	9,178,553
Бір жыл ішінде төлеу мерзімі басталатын міндеттеме	(779,294)	(472,820)	(481,929)
Бір жылдан асатын төлеу мерзімі басталатын міндеттеме	8,011,104	8,375,175	8,696,624

Төменде 31 желтоқсанға аяқталған жылдарға белгіленген төлем мөлшері бар зейнетақы жоспары бойынша міндеттемелердің қысқа мерзімді мәндері салыстырылады:

	2010 ж.	2009 ж.
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	8,847,995	9,178,553
Қызметтің ағымдағы құны	200,474	280,648
Өткен қызметтердің құны	1,078,231	-
Сыйақы құны	575,120	592,110
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(599,361)	(450,305)
Жыл ішіндегі актуарлы пайда	(1,312,061)	(753,011)
Жыл соңындағы жалпы міндеттеме сомасы	8,790,398	8,847,995

2010 және 2009 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде танылған өткен қызметтердің құны негізінен Ұжымдық шарттағы өзгерістерге, еңбекақы өсімі мен орташа еңбекақының күтілген өсуіне, сондай-ақ демографиялық өзгерістерге байланысты.

2010 және 2009 жж. ішінде танылған жалпы сомалары 541,764 мың теңге және 119,747 мың теңгені құрайтын ағымдық құннан, өткен қызметтердің құнынан, сыйақы құнынан және актуарлық пайдадан тұратын қызметтердің құнының жиынтығы толық табыс жөніндегі есептілікте тиісінше өткізудің өзіндік құны жөніндегі (22-ескерту) және жалпы және әкімшілік шығындар құрамында есепке алынған (23-ескерту).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Компания міндеттемелерінің есептемесі Компанияның жұмыскерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған. Бухгалтерлік баланс құру күніне жіберілген басқа да қолданылған негізгі жобалар төменде көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.	2008 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	6.50%	6.50%	6.50%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	5.77%	5.50%	5.50%
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	3.77%	5.50%	5.50%
Болашақта темір жол билеттер құнының күтілетін жылдық өсуі	4.77%	4.50%	4.50%

Еңбек қызметінің аяқталуы бойынша сыйақылар төлеу жоспары қаржыландырылмаған.

17. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

Қазақстанда құрылған Компаниялар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық салынатын пайдадан табыс салығын төлейді. 2009 және 2010 жж. пайдаға салықтың мөлшерлемесі 20%-ға тең болды. 2009 ж. салық заңнамасында мөлшерлемені 2013 ж. – 20%-дан 17.5%-ға дейін, ал 2014 ж. және одан әрі – 17.5%-дан 15% дейін қысқарту көзделген, бірақ 2010 жылы өзгерістер болды да мөлшерлеме 2011 ж. 1 қаңтардан бастап кейінгі жылдарға 20% мөлшерінде белгіленді. мөлшерлемесінің өткен жылда күтілгенінен жоғары белгіленуі ағымдағы кезеңдегі мерзімі ұзартылған салық активтерін бағалауға теріс әсерін тигізді, нәтижесінде Компания жыл ішінде қосымша шығындар шекті.

2010 және 2009 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі табыс салығы бойынша шығындар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар	678,440	1,824,242
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығындар	28,042,986	5,801,848
	28,721,426	7,626,090

Төменде 31 желтоқсанға аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындары мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыруы көрсетілген:

	2010 ж.	2009 ж.
Салық салынғанға дейінгі таза пайда	71,817,527	31,975,440
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесіне теориялық шығын	14,363,505	6,395,088
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын (салық салынбайды) шығындардың/(табыстардың) салық тиімділігі:		
Өткен жылдардағы табыс салығының өзгеруі	(86,934)	403,770
Алынбайтын шығындар	2,704,574	1,534,467
Кейінге қалдырылған салық активтері ретінде танылмаған пайдаланылмаған салық залалдары	-	(979,836)
Мөлшерлеме өзгерісінің әсері	11,893,659	463,910
Басқалары	(153,378)	(191,309)
Жеке қаржылық есептілікте берілген табыс салығы бойынша шығындар	28,721,426	7,626,090

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есептілікте көрсетілген сомалар мен міндеттемелердің және активтердің салық базалары арасындағы уақытша айырмашылықтарға, қаржылық жағдай жөніндегі сәйкес есеп күніне күші бар бекітілген ресми салық мөлшерлемелерінің қолдануымен есептелінген кейінге қалдырылған салық сомалары 2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 1 қаңтар
Кейінге қалдырылған салық активтері:			
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв	796,041	716,150	685,688
Дебиторлық берешектегі айырмашылық	519,867	508,484	891,627
Өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	77,250	99,233	117,534
Инвестициялар құнсыздануының резерві	-	236,700	-
Есептелінген міндеттемелер	102,140	140,008	120,385
	<u>1,495,298</u>	<u>1,700,575</u>	<u>1,815,234</u>
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа ұзақ мерзімді активтер	(62,294,003)	(34,203,222)	(28,752,733)
Несиеі әділ құны бойынша түзету	(1,922,478)	-	-
	<u>(64,216,481)</u>	<u>(34,203,222)</u>	<u>(28,752,733)</u>
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	<u>(62,721,183)</u>	<u>(32,502,647)</u>	<u>(26,937,499)</u>
		2010 ж.	2009 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер		(32,502,647)	(26,937,499)
Толық табыс жөніндегі жеке есептілікте көрсетілген		(28,042,986)	(5,801,848)
Кариталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есептілікте көрсетілген		(2,175,550)	236,700
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер		<u>(62,721,183)</u>	<u>(32,502,647)</u>

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания өзінің бағалауларын қайта қарады және 1,091,600 мың теңге сомасындағы (2009 ж. 31 желтоқсан: 236,700 мың теңге сомадағы кейінге қалдырылған салық активі) «Досжан темір жолы» АҚ-на инвестициялардың құнсыздануынан залалдарға кейінге қалдырылған салық активін танымады, өйткені Компания басшылығының пікірі бойынша келешекте аталған қауымдасқан компания бойынша салық салынатын пайданың болуы мүмкін емес (6-ескерту).

18. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына сауда кредиторлық берешек мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешектер	25,009,070	23,570,522	31,384,861
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек (28-ескерту)	18,542,054	32,668,509	31,076,734
	<u>43,551,124</u>	<u>56,239,031</u>	<u>62,461,595</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Теңге	42,120,079	52,604,467	59,850,152
Швейцар франкі	828,106	2,936,006	2,162,304
АҚШ доллары	363,935	361,107	43,698
Басқа валюталарда	239,004	337,451	405,441
	<u>43,551,124</u>	<u>56,239,031</u>	<u>62,461,595</u>

19. САЛЫҚТАР ЖӘНЕ БЮДЖЕТКЕ ТӨЛЕНЕТІН БАСҚА МІНДЕТТІ ТӨЛЕМДЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Жеке табыс салығы	1,066,996	973,282	918,842
Әлеуметтік салық	429,458	443,202	459,779
Әлеуметтік сақтандыру бойынша міндеттемелер	332,686	218,805	164,285
Мүлік салығы	104,092	226,631	115,202
Резиденттер емес табысынан салықтар	-	1,174,000	1,174,000
Резиденттер емес табысының салықтары бойынша өсімдер мен айыппұлдар	-	1,126,123	1,126,123
Табыс салығы бойынша өсімдер мен айыппұлдар	-	776,308	776,308
Басқасы	94,170	52,378	128,444
	<u>2,027,402</u>	<u>4,990,729</u>	<u>4,862,983</u>

2008 ж. ішінде Компания мемлекеттік басқару орындары жүзеге асырған түрлі салық тексерілерінен өтті. Компания 2008 ж. резиденттер емес төлем көзінен сомасы 1,174,000 мың теңге, кейбір салықтар бойынша өсімдер мен айыппұлдардың жалпы сомасы 1,902,431 мың теңге сомасындағы салықтар бойынша міндеттемелерді көрсетті. 2010 ж. салық тексерулерінің қорытындылары бойынша аталған мәселелер шешілді, соның нәтижесінде Компания 2,967,221 мың теңге сомадағы бұрын құрылған резервтерді шеттетті (27-ескерту).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

20. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына басқа да ағымдағы міндеттемелер мыналарды қамтыды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Алынған аванстар	23,723,549	21,408,114	21,110,894
Акционердің пайдасына жойылмайтын міндеттеме	19,609,353	-	-
Болашақ кезең табыстары	5,544,238	2,803,601	1,839,635
Еңбекақы бойынша қысқа мерзімді берешек	4,791,012	4,034,885	4,722,539
Демалыстар бойынша резервтер	3,980,207	3,580,749	3,428,442
Міндетті зейнетақы қорларыны төлемдер	1,447,262	1,241,824	1,238,970
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелер	1,266,382	1,170,946	1,077,357
	<u>60,362,003</u>	<u>34,240,119</u>	<u>33,417,837</u>

Жоғарыдағы 11 және 14-ескертулерде баяндалғандай, Компания Астана қаласында телерадиокешеннің ғимаратын салу бойынша жойылмайтын міндеттеме қабылдады. Басшылық аталған міндеттеменің құнын 27,129,708 мың теңге сомдағы құрылыс салуға арналған тиісті шарттың құнына есептеді, соның ішінде, Компанияның үлесі 19,609,353 мың теңге, «Қазтеміртранс» АҚ үлесі 6,001,091 мың теңге және «Локомотив» АҚ үлесі 1,519,264 мың теңге сомасында (5-ескерту). Міндеттемелердің сомасы «Жойылмайтын міндеттеме» ретінде танылды, және есептік күннен кейінгі он екі ай ішінде орындалады деп күтілуіне байланысты ағымдық ретінде есепке алынған.

2010, 2009 жж. 31 желтоқсанына және 2009 ж. 1 қаңтарына еңбекақы төлемі мен басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер бойынша қысқа мерзімді берешек негізінен теңгеде берілді.

21. ӨТКІЗУДЕН ТҮСКЕН ТАБЫС

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі өткізуден түскен табыс мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қызмет көрсетуден түсетін табыс	508,786,863	416,637,552
Алынған айыппұлдар	2,400,637	1,501,959
Үшінші тарапқа босалқы сатудан түсетін басқа да табыстар	167,961	181,736
	<u>511,355,461</u>	<u>418,321,247</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

22. ӨТКІЗУДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі өткізудің өзіндік құны мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қызметтер	226,169,388	192,846,246
Қызметкерлерге жұмсалатын шығындар, қысқа мерзімді резервтерді қоса алғанда	77,727,540	70,801,121
Материалдар және қорлар	24,240,710	22,625,396
Тозу және амортизация	24,169,808	22,999,893
Вагондарды пайдалану төлемі	18,465,606	16,222,707
Электр энергиясы	3,751,205	3,470,855
Жанар және жағар май материалдары	2,519,004	2,189,377
Іссапар шығындары	1,061,172	934,785
Операциялық жалға беру	627,651	539,686
Қызметкерлердің еңбек қызметі аяқталғанда төленетін сыйақы шығындар (16-ескерту)	460,065	97,690
Қызметкерлерді оқыту	371,397	247,839
Кәсіби қызметтер	292,243	371,530
Басқа да шығындар	11,446,513	9,774,341
	<u>391,302,302</u>	<u>343,121,466</u>

2010 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде локомотив тарту қызметтерінің сомасы 168,730,939 мың теңге (2009 ж.: 136,359,355 мың теңге), вагон парктерімен тасымалдауды қамтамасыз ету қызметтерінің сомасы 44,633,504 мың теңгені құрады (2009 ж.: 38,794,899 мың теңге).

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі қысқа мерзімді резервтерді қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	68,912,155	63,113,736
Әлеуметтік салық (16-ескерту)	8,536,674	7,592,698
Пайдаланылмаған демалыс бойынша резервті есептеу шығындары	278,711	94,687
	<u>77,727,540</u>	<u>70,801,121</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

23. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі жалпы және әкімшілік шығындар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қысқа мерзімді резервтерді қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	15,033,831	13,574,223
Қайтаруға қосымша құн салығына құнсыздану резервін құру шығындары (7-ескерту)	8,356,191	-
Қайырымдылық және демеушілік көмек	6,223,850	5,254,644
Мүлік салығы мен басқа салықтар	5,718,288	7,372,117
Тозу және амортизация	1,595,616	1,016,286
Қызметтер	1,534,485	1,174,731
Кәсіби қызметтер	892,299	799,812
Іссапар және өкілеттік шығындар	742,941	617,407
Әлеуметтік іс-шаралар	722,249	337,035
Жарнама	584,375	446,001
Материалдар	484,593	351,507
Кеңес беру, аудит және заң қызметтері	475,687	170,943
Банк қызметтері	270,283	243,267
Операциялық жалға алу бойынша шығындар	253,428	412,003
Қызметкерлердің еңбек қызметі аяқталғанда төленетін сыйақы шығындар (16-ескерту)	81,699	22,057
Күмәнді берешектер бойынша резервтер (7, 9, 12-ескертулер)	49,770	(575,108)
Басқа да шығындар	1,711,746	1,618,401
	<u>44,731,331</u>	<u>32,835,326</u>

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі қысқа мерзімді резервтерді қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	13,478,060	12,172,229
Әлеуметтік салық (16-ескерту)	1,435,025	1,344,374
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервті есептеу шығындары	120,746	57,620
	<u>15,033,831</u>	<u>13,574,223</u>

24. ҚАРЖЫЛЫҚ ТАБЫСТАР

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі қаржылық табыстар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Қысқа мерзімді инвестициялар мен банктегі салымдар бойынша пайыздар түріндегі табыстар	1,625,790	2,147,339
Басқа қаржылық табыстар	49,119	35,624
	<u>1,674,909</u>	<u>2,182,963</u>

2010 және 2009 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі Компанияның қаржылық табысы ағымдағы инвестициялар мен байланысты тарапардан банктегі салымдар бойынша пайыздар

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

түріндегі табыс сомасы тиісінше 598,089 мың теңгені және 1,718,410 мың теңгені құрады
(28-ескерту).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

25. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі қаржылық шығындары мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Несие пайыздары бойынша шығындар	5,255,392	4,818,729
Несие дисконт сомасының амортизациясы	104,598	95,936
	<u>5,359,990</u>	<u>4,914,665</u>

26. БАСҚА ДА ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛДАР

31 желтоқсанда аяқталатын жылдар ішіндегі басқа да пайда және залалдар мыналарды қамтыды:

	2010 ж.	2009 ж.
Акциялар бойынша дивидендтер	1,276,024	3,314,599
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың шығуынан залалдар	(325,197)	(51,825)
Басқа да пайда	83,699	174,452
	<u>1,034,526</u>	<u>3,437,226</u>

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы және операциялық жал бойынша міндеттемелер

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда «Өзен – Түркменстанмен мемлекеттік шекара» және «Қорғас - Жетіген» темір жол желілерін, Астана қаласындағы телерадиокешенді салу, «Достық» станциясын дамытуға бағытталған іс-шаралар бойынша жалпы сомасы 99,444,033 мың теңге шартты міндеттемелері болды (2009 ж.: 39,725,412 мың теңге).

Операциялық жал бойынша міндеттемелер

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның операциялық жал бойынша шартты міндеттемелері 405,621 мың теңгені (2009 ж.: 467,764 мың теңге) құрады.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Компания өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ мүліктік зиянды қайтару бойынша талаптарға қатысты түрлі сот қарауларына қатысады. Компания жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздардың немесе қаралу сатысындағы мұндай жағдайларды өзінің жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді не болмаса жеке қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне теріс әсерін береді деп санамайды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Қазақстандық салық салу жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер

Түрлі қазақстандық заңнамалық актілер мен нормалар әрдайым анық жазыла бермейді, және оларды түсіндіру Қазақстан Республикасының қаржы Министрлігі мен жергілікті салық органдарының пікіріне байланысты болады. Жергілікті, аймақтық және республикалық салық органдарының арасындағы пікірлердің сәйкес келмеу жағдайлары да аз емес. Қазақстандық заңдарды, қаулылар мен стандарттарды бұзғандығы үшін берілген және табылған айыппұлдар мен өсімді есептеудің қазіргі кезде бар режимі тым қатал. Жазалау шаралары даулы соманы тәркілеуді (валюталық реттеуді бұзғаны үшін), сонымен бірге, әдетте қосымша салынған салық сомасының 50% көлеміндегі айыппұлдарды қамтиды. Төлемақы өсімінің мөлшерлемесі 22,5% құрайды. Нәтижесінде, айыппұлдар мен төлемақы өсімі кез-келген дұрыс есептелінбеген салықтардан бірнеше артық сомаға әкеп соқтырып, нәтижесінде салықтардың төлеуінің кемітуіне әкеліп соқтырады.

2007-2008 жж. ішінде Компанияда 2003 ж. бастап 2006 ж. дейінгі аралыққа салықтық кешенді тексеру жүргізілді. Аталған тексерудің нәтижелері бойынша салық орындары 14,270,347 мың теңге сомадағы айыппұл мен өсімақына қоса алғанда салықтарды жете есептеуді белгіледі. Компания жете есептеулерді заңды емес деп санап, оларды сотта қарады. Компания Компанияның пікірінше келешекте төлеу мүмкіндігі жоғары болатын салықтар бойынша 3,928,705 мың теңге сомаға резервтер есептеді. Бұл міндеттемелер төлеуге жататын салықтар құрамында көрсетілді. 2010 ж. 27 қазанда Жоғары сот аталған мәселе бойынша Компанияның пайдасына 13,200,570 мың теңгені, соның ішінде айыппұлдар мен өсімақы бойынша 2,491,482 мың теңге сомаға жете есептеулерді жатқызды. Нәтижесінде 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 2,967,221 мың теңге сомадағы бұрын құрылған резервті шеттетті (19-ескерту).

Қазақстан салық салу жүйесіне тән белгісіздік түрінде салық сомасының басым бөлігі, айыппұл жазалау шаралары мен төлемақы өсімінің сомалары 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелінген және қазіргі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез-келген қолайсыз бастама, не болмаса арыздар орын алған жағдай болса, кез-келген аталмаған талап арыздардың сомасын анықтау мүлдем мүмкін емес.

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Компанияның жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру (өрттен, жарылыстан, су тасқынынан қоса алғанда), активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Компания немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Компанияның Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

Темір жол активтеріне заңды меншік құқығы

3-ескертуде ашылып көрсетілгендей Компания Қазақстан Республикасының батыс және солтүстік бөліктерін қосатын, осылайша Қазақстан Республикасының темір жол инфрақұрылымын бір желіге тұйықтайтын «Хромтау - Алтынсарин» темір жол жолын салуға қатысты. Аталған жолдың құрылысына Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрлігі мемлекеттік бюджеттің қаражаты есебінен қаржыландырудың 64%-ын, қалған соманы Компанияның қаражаты есебінен беру жолымен бастамашылық жасады. Жоба шеңберінде Мемлекет қаржыландырған активтердің жалпы құны 21,013,822 мың теңгені құрады. Құрылыс аяқталғаннан кейін Компания құрылыстың толық құнын қаржылық жағдай туралы жеке есепте темір жол активтерінің құрамында көрсетті. Активтерді тану Көлік және коммуникация министрлігінің активтерді Компанияға тапсыруға қатысты уәдесінің негізінде жасалды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2010 ж. сәуірдің ішінде Компания Қазақстан Республикасының Үкіметінен хат алды, онда активтердің көрсетілуі Компанияның осы активтерді пайдалануға заңды құқығының болмауына байланысты есепті жүргізуге және қаржылық есептілікті жасауға қатысты Қазақстан Республикасының талаптарын бұзу болып табылатындығы баяндалған. Компания Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің активтер Компанияның жарғылық капиталына берілетіндігі туралы растамасы тағы да алынды. 2010 ж. шілде айының ішінде Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрлігі Қазақстан Республикасының Үкіметіне аталған активтерді жалғыз акционердің жарғылық капиталына төлеу ретінде кейіннен Компанияның жарғылық капиталына төлеу мақсатында беру туралы бастамашылық жасады. Осы қаржылық есептілік шығарылған күндегі жағдай бойынша аталған тапсыруды Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің, Акционердің және Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің келісімі алынды.

Кепілдіктер

2010 ж. 6 қазанда Компания оған толық тиесілі «Қазақстан темір жол Файнанс Б.В.» еншілес ұйымы арқылы Америка Құрама Штаттарының бағалы қағаздар жөніндегі Заңының сәйкес Rule 144A/Regulation S форматында жалпы сомасы 700,000 мың АҚШ долларына Еурооблигациялар шығарды. Эмитент және Еурооблигацияларды шығарудың басқа қатысушылары қол қойған Трастық шартқа сәйкес Компания, сондай-ақ оның екі еншілес ұйымы: «Қазтеміртранс» АҚ пен «Локомотив» АҚ бірлесіп және жеке Еурооблигациялар бойынша негізгі берешекті және есептелген пайыздарды уақтылы өтеу бойынша шартсыз және шақыртылмайтын кепілдікті ұсынды.

2006 ж. 11 мамырда Компания Америка Құрама Штаттарының 1933 ж. құнды қағаздар жөніндегі Заңының «S» ережесіне сай Америка Құрама Штаттарынан тыс айналатын 800,000 мың АҚШ доллары сомасына өзіне толық тиесілі «Қазақстан темір жолы Файнанс Б.В.» еншілесі ұйымы арқылы Еурооблигациялардың 2 траншын шығарды. Эмитент және Еурооблигацияларды шығарудың басқа қатысушылары қол қойған Трастық шартқа сәйкес Компания, сондай-ақ оның екі еншілес ұйымы: «Қазтеміртранс» АҚ пен «Локомотив» АҚ бірлесіп және жеке Еурооблигациялар бойынша негізгі берешекті және есептелген пайыздарды уақтылы өтеу бойынша шартсыз және шақыртылмайтын кепілдік берді.

2003 ж. 19 желтоқсанда Компания жалпы сомасы 32,428 мың АҚШ долларына «Дженерал Электрик» компаниясынан локомотивтерді модернизациялау үшін 54 жиынтықты сатып алуды қаржыландыруға АБН АМРО Банк Н.В.-мен несиелік келісім-шартын жасасты. Келісім-шарттағы шарттарға сай Компания мен оның екі еншілес ұйымы: «Қазтеміртранс» АҚ және «Локомотив» АҚ берілген несиелердің негізгі несиесі мен пайыздарын уақытында жабу бойынша бірге және жеке-жеке сөзсіз, пікірсіз кепілдік береді.

2004 ж. 1 қарашада Компания жалпы сомасы 121,714 мың АҚШ долларына «Дженерал Электрик» компаниясынан локомотивтерді модернизациялау үшін 200 жиынтықты сатып алуды қаржыландыруға АБН АМРО Банк Н.В. несиелік келісім-шартын жасасты. Келісім-шарттың шарттарына сәйкес Компания мен оның екі еншілес ұйымы: «Қазтеміртранс» АҚ және «Локомотив» АҚ берілген несиенің негізгі несиесі мен пайыздарын уақытында жабу бойынша бірге және жеке-жеке сөзсіз, пікірсіз кепілдік береді.

2004 ж. 9 сәуірде Компанияның еншілес ұйымы «Транстелеком» АҚ жалпы сомасы 18,841 мың АҚШ долларына Алматы-Астана учаскесінде оптика-талшықты байланыс желісінің құрылысын қаржыландыруға Қазақстан Даму Банкімен несиелік шартын жасасты. Осы несиелік шарт негізінде Компания 2004 ж. 12 мамырда №230-АҚ шартына сәйкес негізгі несиелік шарт негізінде жабу бойынша 17,167 мың АҚШ долларына кепілдеме берді. 2005 ж. 22 қарашада 17,167 мың АҚШ долларына тең сома негізінде жоғарыда аталған шығарылған кепілдемені қаржыландыруды қарастыратын №1887-АО берілген кепілдемеге Қосымша қол қойылды.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2008 ж. 4 тамызда Компания «Астана қаласындағы локомотив жинау зауытының құрылысы» жобасын іске асыруға тартылған несие бойынша «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ (бұрынғы «Локомотив Лизинг» ЖШС) міндеттемелерін қамтамасыз етуге «АБН АМРО Банк» АҚ ДАБ пайдасына 141,000 мың АҚШ доллары сомасына кепілдеме берді.

105,000 мың АҚШ доллары сомасындағы үсті ашық вагондардың 1000 бірлігіне жуығын сатып алуды қаржыландыруға тартылған, «Транстелеком» АҚ 2008 ж. 15 қыркүйектегі Несиелік шарт шеңберінде алған міндеттемелерін кепілдікпен орындау мақсатында Компания мен Еуропалық қайта құру және даму банкінің арасында 105,000 мың АҚШ доллары сомасына 2008 ж. 15 қыркүйектегі кепілдік пен өтемақы шартына қол қойылды.

50,000 мың АҚШ доллары сомасындағы бастапқы көлік байланысы магистральдық желісін салуды қаржыландыруға тартылған, «Қазтеміртранс» АҚ 2010 ж. 29 наурыздағы Несиелік шарт шеңберінде алған міндеттемелерін кепілдікпен орындау мақсатында Компания мен Еуропалық қайта құру және даму банкінің арасында 105,000 мың АҚШ доллары сомасына 2010 ж. 29 наурыздағы кепілдік пен өтемақы шартына қол қойылды.

2010 ж. 9 маусымда HSBC Банк Қазақстан, «Локомотив» АҚ пен Компания арасында 45 млн. АҚШ доллары сомасына айналым қаражатын толықтыруды қаржыландыру және өзге де корпоративтік шығындарды қаржыландыру туралы келісімге қол қойылды, мұндай Компания «Локомотив» АҚ-тың HSBC Банк Қазақстан алдындағы міндеттемелері бойынша ынтымақтасқан жауап беруші болып отыр.

2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жоғарыда аталған кепілдіктермен байланысты қандай да болмасын міндеттемелер туындаған жоқ.

28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір жақ екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген жеке қаржылық есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Компаниямен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастығанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

Компанияның байланысты тараптармен байланысты операцияларды бекітуге қатысты саясатына сәйкес осындай мәмілелерді Басқарма қатысушылардың көпшілігінің, кем дегенде сайланған мүшелерінің үштен бір бөлігінің дауыс беруімен бекітеді. Компания Басқармасы болмаған жағдайда, мәміле аталған мәмілеге қызығушылық білдірмейтін Директорлар кеңесі мүшелерінің көпшілігінің дауыс беруімен бекітіледі. Егер Директорлар кеңесінің барлық мүшелері мүдделі болса, мәміле тәуелсіз директорлардың көпшілігінің дауыс беруімен бекітіледі. Тәуелсіз директорлар болмаған жағдайда, мәмілені жалғыз акционер бекітеді.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдер жасай алады, және тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіміндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

Компания көптеген маңызды келісімдер жүргізген немесе 2010 және 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша төленбеген қалдығы болған байланысты тараптар үшін қарым-қатынастар сипаты берілген есептің басқа ескертулерінде ашылмағандары төменде көрсетілген.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Сауда кредиторлық берешектің, басқа ағымдық міндеттемелердің, сауда дебиторлық берешектің, өзге ағымдық және ұзақ мерзімді активтердің құрамында көрсетілген байланысты тараптар алдындағы берешек сомасы мен байланысты тараптан алынатын сома (мемлекеттің толық бақылауындағы коммерциялық ұйымдар), сонымен бірге байланысты тараптармен (мемлекеттің бақылауындағы коммерциялық ұйымдар) жасасқан келісімдер, сондай-ақ байланысты тараптармен мәмілелер (мемлекеттің толық бақылауындағы коммерциялық ұйымдар) 2010 және 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша мыналарды қамтиды:

Компанияның атауы	Байланысты тараптың берешегі			Байланысты тарап алдындағы берешек		
	2010 ж.	2009 ж.	2009 ж.	2010 ж.	2009 ж.	2009 ж.
	31 желтоқсаны	31 желтоқсаны	1 қаңтары	31 желтоқсаны	31 желтоқсаны	1 қаңтары
«Қазмұнайгаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ	68,999	16,382	-	178,604	323,565	460,592
«Қазпочта» АҚ	59,296	27,023	10,304	1,513	-	735
«Қазақтелеком» АҚ	30	-	-	679	467	496
«Қазатомпром» Ұлттық Компаниясы» АҚ	4,516	-	-	49,050	812	27,788
«КЕГӨК» АҚ	-	85	-	82	-	326
«Қазақстан Инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» АҚ	71,116	-	-	23,111	22,586	285,237
«Самұрық-Энерго» АҚ	3,756	17,300	10,096	8,589	-	279,371
«Халықаралық Ақтөбе әуежайы» АҚ	-	-	-	603	738	444
«Чоким атындағы Қазақ ғылыми зерттеу энергетикалық институты» АҚ	-	-	-	-	-	98
«Эйр Астана» АҚ	-	-	-	7,931	5,004	6,812
«Павлодар әуежайы» АҚ	-	-	-	18	50	83
«КОРЭМ» АҚ	-	-	-	937	1,666	-
ӨКК «Онтустик»	-	146	-	-	-	-
«Сарыарқа» ӨКК ҰК АҚ	-	364	-	-	-	647
«Халықаралық Атырау әуежайы» АҚ	-	-	-	766	1,331	-
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	478,867	-	-	370,030	541,119	133,004
Самрук-Казына Контракт» ЖШС	-	-	-	1,926	252	-
«Қазақстанның даму банкі» АҚ	-	-	-	-	-	58
«Бетпак Дала» ЖШС БК	-	-	-	2,348	2,218	2,244
«Катко» ЖШС БК	-	-	-	3,001	11,130	3,644
«GSM Қазақстан ААҚ Қазақтелеком» ЖШС	-	-	202	181	415	1,061
«Темірбанк» АҚ	8	-	-	-	-	-
«БанкТұран Әлем» АҚ	-	-	-	1,985	-	-
«Қазахойл Ақтөбе» ЖШС	-	-	-	512	-	-
	686,588	61,300	20,602	651,866	911,353	1,202,640

Байланысты тараптардан (мемлекеттің толық бақылауындағы коммерциялық ұйымдар) тиесілі сомалар, 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 75,796 мың теңге сомадағы сауда дебиторлық берешектен (9-ескерту), 198,881 мың теңге сомадағы өзге ағымдық активтерден және 411,911 мың теңге сомадағы өзге ұзақ мерзімді активтерден тұрды (2009 ж. 31 желтоқсан: 61,300 мың сомадағы сауда дебиторлық берешек (9-ескерту); 2009 ж. 1 қаңтар: 20,602 мың теңге сомадағы сауда дебиторлық берешек (9-ескерту)).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Байланысты тараптар (мемлекеттің толық бақылауындағы коммерциялық ұйымдар) алдындағы берешектердің сомасы 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 218,939 мың теңге сомадағы сауда кредиторлық берешектен (18-ескерту), 432,927 мың теңге сомадағы өзге ағымдық міндеттемелерден тұрды (2009 ж. 31 желтоқсан: 911,353 мың сомадағы сауда кредиторлық берешек (18-ескерту); 2009 ж. 1 қаңтар: 1,202,640 мың теңге сомадағы сауда кредиторлық берешек (18-ескерту).

31 желтоқсанға аяқталған жылдар ішіндегі байланысты тараптармен (мемлекеттің бақылауындағы коммерциялық ұйымдар) жасалған келісімдер мына түрде көрсетілген:

Компанияның атауы	Қызметтерді сату		Қызметтерді сатып алу	
	2010 ж.	2009 ж.	2010 ж.	2009 ж.
«Қазмұнйгаз» Ұлттық Компаниясы» АҚ	6,953,570	4,571,062	742,063	254,810
«Қазпочта» АҚ	6,083	5,465	43,939	91,867
«Қазақтелеком» АҚ	685	3,138	-	80
«Қазатомпром» Ұлттық Компаниясы» АҚ	413,607	399,147	-	48,557
«КЕГОК» АҚ	-	-	104	-
«Қазақстан Инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» АҚ	66,514	41,781	184,314	1,295,210
«Самұрық-Энерго» АҚ	73,517	51,147	130,542	138,333
«Халықаралық Ақтөбе әуежайы» АҚ	5,870	7,143	-	-
«Эйр Астана» АҚ	34,935	52,918	-	-
«Павлодар әуежайы» АҚ	582	208	-	-
«КОРЭМ» АҚ	-	-	7,864	3,392
ӘКК «Оптуетик»	-	9,546	-	-
«Сарыарқа» АҚ ҰК ӘКК	-	1,575	-	-
«Халықаралық Атырау әуежайы»	8,820	6,451	-	-
«Қамкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	248,609	190,252	4,942,816	2,435,347
«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС	-	-	16,236	375
АО НК СПК «Ертіс»	-	-	-	4,570
АО «Банк развития Казахстана»	-	-	610	419
АО «Альянс Банк»	33	54	-	-
«Бетпак Дала» ЖШС БК	1,270	652	-	-
«Катко» ЖШС БК	9,157	16,532	-	-
«GSM Казахстан ААҚ Қазақтелеком» ЖШС	1,938	1,912	-	314
«Темірбанк» АҚ	63	-	-	-
«БанкТұран Әлем» АҚ	-	-	2,222	-
«Астана Финанс» АҚ	442,983	-	-	-
«Қазахойл Ақтөбе» ЖШС	1,116	-	-	-
	8,269,352	5,358,983	6,070,710	4,273,274

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптардан (еншілес ұйымдардан) сомалар мен байланысты тараптардың алдындағы берешек сомасы мынаны құрады:

Компанияның атауы	Байланысты тараптың берешегі			Байланысты жақ алдындағы берешек		
	2010 ж.	2009 ж.	2009 ж.	2010 ж.	2009 ж.	2009 ж.
	31 желтоқсаны	31 желтоқсаны	1 қаңтары	31 желтоқсаны	31 желтоқсаны	1 қаңтары
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	20,066,888	15,306,805	15,126,092	197,524	263,454	317,138
«Теміржолсу-жылу-жабдықтау» ААҚ	5,341,940	5,341,940	5,341,940	-	-	-
«Қазкөліксервис» АҚ	-	421,748	-	239,194	228,820	140,161
«Өскерилендірілген темір жол күзеті» АҚ	-	23,650	-	782,666	766,598	386,987
«Көлікті сервис орталығы» АҚ	14,065	10,079	8,919	-	-	-
«Транстелеком» АҚ	700,000	-	-	355,887	680,644	530,341
«Ремлокомотив» АҚ	2,000,824	-	3	792	2,814,346	2,813,949
«Желдорреммаш» ААҚ	-	-	-	3,945,193	3,945,193	3,945,193
«Ремвагон» АҚ	-	-	-	3,352,387	3,352,387	3,352,387
«Локомотив» АҚ	5,436	220,930	5,663	3,125,613	10,060,056	5,925,887
«Қазтеміртранс» АҚ	171	-	-	4,441,173	8,281,545	10,218,078
«Теміржолсу» АҚ	1,167	1,372	1,331	78,546	63,261	85,063
«Теміржолжылу» АҚ	227,355	102,510	84,526	12,426	-	6,246
«Локомотив сервис орталығы» АҚ	1,953	482,541	35,345	5,089	49,908	-
«Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ	709,178	96,290	100,199	-	-	-
«Лесозащита» ЖШС	-	-	-	48,668	177,366	88,995
«Қазықұрт Юг» ЖШС	-	-	-	138,454	36,928	37,350
«Ертіс сервис» ЖШС	-	6,374	-	50,848	98,604	42,552
«Ақжайық батыс 2006» ЖШС	332	63	-	-	-	7,741
«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ	1,001,136	-	-	-	51	-
	30,070,445	22,014,302	20,704,018	16,774,460	30,819,161	27,898,068

Бұдан басқа Компания 2008 ж. еншілес ұйым – «Жолаушылар тасымалы» АҚ 2,000,000 мың теңге сомада пайызсыз қаржылық көмек берді, оған Компания 2008 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 100% резерв құрды (12-ескерту).

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі байланысты тараптармен (еншілес ұйымдармен) жасалған мәмілелер мына түрде берілген:

Компанияның атауы	Қызметтерді сату		Қызметтерді сатып алу	
	2010 ж.	2009 ж.	2010 ж.	2009 ж.
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	10,049,622	8,258,946	1,794,577	179,412
«Қазкөліксервис» АҚ	66,650	61,040	1,153,821	745,358
«Өскерилендірілген темір жол күзеті» АҚ	23,585	7,692	11,928,414	8,884,890
«Көлік сервисік орталығы» АҚ	3,983	1,170	120	107
«Транстелеком» АҚ	53,694	24,164	4,434,887	3,929,470
«Ремлокомотив» АҚ	4,408	21	421	379
«Локомотив» АҚ	424,705	279,953	168,816,086	136,425,090
«Қазтеміртранс» АҚ	661,618	62,772	44,242,450	38,511,982
«Теміржолсу» АҚ	5,358	29,325	847,841	691,151
«Теміржолжылу» АҚ	8,523	9,389	373,805	351,960
«Локомотив сервис орталығы» АҚ	23,336	32,160	201,728	103,810
«Алматы вагон жөндеу зауыты» АҚ	14,058	16,654	23,200	19,636
«Лесозащита» ЖШС	51,956	3,744	1,090,989	766,505
«Қазықұрт Юг» ЖШС	33,953	279	502,382	346,611
«Ертіс сервис» ЖШС	52,395	49,056	552,357	488,174
«Ақжайық завод 2006» ЖШС	240	252	-	-
«Локомотив құрастыру зауыты» АҚ	1,761	13	-	-
	11,479,845	8,836,630	235,963,078	191,444,535

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Компанияда байланысты тараптармен инвестициялық және қаржылық қызметпен байланысты түрлі операциялар жүзеге асырылады, мыналарды қосқанда:

(а) 2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Компанияның кейбір несиелері тиісінше жалпы сомасы 3,597,548 мың теңге, 3,950,158 мың теңге және 3,349,541 мың теңге, Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

(б) Компания 2006 ж. өзінің «Қазақстан темір жолы фاینанс Б.В.» еншілес ұйымынан несиелері бойынша 50,000 мың АҚШ доллары және 350,000 мың АҚШ доллары (5,970,172 мың теңге және 41,418,499 мың теңге алынған күнгі бағам бойынша) көлемінде екі транш алып, келісім шарт бекіткен. 2007 жыл ішінде Компания несиелері бойынша (1 транш) 26,000 мың АҚШ доллары сомасындағы берешектің бір бөлігін (өтеу күніндегі бағам бойынша 3,143,920 мың теңге) және 17,176 мың АҚШ доллары (2 транш) (өтеу күніндегі бағам бойынша 2,088,952 мың теңге) соманы өтеген.

(с) 2010 ж. Компания «Қазақстан темір жолы фاینанс Б.В.» еншілес ұйымымен шарт жасап, 240,000 мың АҚШ доллары сомасында несие алды. 2010 ж. желтоқсанда Компания несие бойынша берешектің номиналдық құны бойынша (номиналдық құнының 11,793,600 мың теңге) 80,000 мың АҚШ доллары сомасын, 1,193,975 АҚШ доллары мөлшеріндегі сыйлықақыны (соның ішінде 119,397 АҚШ доллары мөлшеріндегі төлем көзінен 10 пайыздық салық) төлей отырып өтеді.

(д) 2004 ж. 12 мамырда Компания 17,167 мың АҚШ доллары көлемінде «Транстелеком» АҚ еншілес кәсіпорынның несиесі бойынша міндеттемелерді қамтамасыз етуге №230-АҚ кепілдеме ұсыну жөніндегі келісім шартқа қол қойды. 2005 ж. 22 қарашада аталған кепілдемеге қосымша №1887-АО 2004 ж. 9 сәуірде №КИ 034-ZMA/04 несиелік келісім шартын орындау жөніндегі Қосымшаға қол қойылды. 2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Компанияның аталған кепілдемеге байланысты қандай да болмасын міндеттемесі туындаған емес.

(е) 50,000 мың АҚШ доллары сомасындағы бастапқы көлік байланысы магистральдық желісін салуды қаржыландыруға тартылған, «Қазтеміртранс» АҚ 2010 ж. 29 наурыздағы Несиелік шарт шеңберінде алған міндеттемелерін кепілдікпен орындау мақсатында Компания мен Еуропалық қайта құру және даму банкінің арасында 105,000 мың АҚШ доллары сомасына 2010 ж. 29 наурыздағы кепілдік пен өтемақы шартына қол қойылды. 2010, 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Компанияда аталған кепілдіктермен байланысты қандай да болмасын міндеттемелер туындаған жоқ.

(ф) 2010 ж. 9 маусымда HSBC Банк Қазақстан, «Локомотив» АҚ пен Компания арасында 45 млн. АҚШ доллары сомасына айналым қаражатын толықтыруды қаржыландыру және өзге де корпоративтік шығындарды қаржыландыру туралы келісімге қол қойылды, мұндай Компания «Локомотив» АҚ-тың HSBC Банк Қазақстан алдындағы міндеттемелері бойынша ынтымақтасқан жауап беруші болып отыр.

(г) 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияға жалпы сомасы 30,000,000 мың теңге болатын несиені (2009 ж.: ноль) байланысты жақ «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ берді, ол 20,504,278 мың теңге амортизациялық құны бойынша көрсетілген және аталған несие Компанияға әділ құнынан төмен құн бойынша берілуіне байланысты 1,938,850 мың теңге сомасындағы кейінге қалдырылған табыс салығының әсері шегерілген 9,694,252 мың теңге мөлшеріндегі дисконтты көрсетеді (15-ескерту).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

(h) 2010 және 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша Компания келесі ақша қаражаттарын және қысқа мерзімді инвестицияларын Компанияның байланысты тараптары болып табылатын «Қазақстан Халық банкі» АҚ, «Казкоммерцбанк» АҚ, «БТА» АҚ және «Альянс Банк» АҚ орналастырды. 2010 ж. «Казкоммерцбанк» АҚ байланысты тараптардың қатарынан шықты. 2010 және 2009 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдарда Компания осы банктік депозиттер бойынша тиісінше 598,089 мың теңге және 1,718,410 мың теңге сомадағы қаржылық табысты таныды. Осы банктерде орналастырылған депозиттер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мынаны қамтиды:

	2010 ж. 31 желтоқсан	2009 ж. 31 желтоқсан	2008 ж. 31 желтоқсан
«Қазақстан Халық банкі» АҚ Өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер мен қысқа мерзімді шоттардағы ақша қаражаттары (13-ескерту)	19,150,095	5,254,179	9,531,768
3 айдан 12 айға дейінгі орналастыру мерзімі бар депозиттер (10-ескерту)	19,580,999	8,060,135	3,000,000
«Казкоммерцбанк» АҚ Өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер мен қысқа мерзімді шоттардағы ақша қаражаттары (13-ескерту)	-	18,075,651	-
«БТА Банк» АҚ Өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер мен қысқа мерзімді шоттардағы ақша қаражаттары (13-ескерту)	8,608	115,463	-
«Альянс банк» АҚ Өтеу мерзімі үш айдан аспайтын депозиттер мен қысқа мерзімді шоттардағы ақша қаражаттары (13-ескерту)	6,551	5,270	-
«Темірбанк» АҚ Өтеу мерзімі үш айдан аспайтын ағымдық шоттар мен депозиттердегі ақша қаражаттары (13-ескерту)	68	-	-
«Қазақстанның даму банкі» АҚ Пайдалануға шектеу қойылған ақшалай қаражаттар	227,662	233,714	46,735

Қауымдасқан ұйымдарға берешек сомасы мен қауымдасқан ұйымдардың берешек сомасы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек, өзге ағымдық міндеттемелер, сауда дебиторлық берешек, өзге ағымдық және ұзақ мерзімді активтер құрамында көрсетілген және көрсетілген күндерде аяқталған жылдардағы қауымдасқан ұйымдармен мәмілелер келесі берілген:

	2010 ж.	2009 ж.	2008 ж.
<i>Берешек</i>			
Қауымдасқан ұйымдардың	1,696,301	-	-
Қауымдасқан ұйымдар алдында	1,791,192	937,995	1,976,026
<i>Қауымдасқан ұйымдармен келісімдер</i>			
Сату	2,251,786	1,409,521	1,068,590
Сатып алу	7,386,309	4,950,102	928,738

Қауымдасқан ұйымдардан тиесілі сомалар 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 126,876 мың теңге сомадағы сауда дебиторлық берешектен (9-ескерту), 2,156 мың теңге сомадағы өзге ағымдық активтерден және 1,567,269 мың теңге сомадағы өзге ұзақ мерзімді активтерден тұрды (2009 ж. 31 желтоқсан: ноль; 2009 ж. 1 қаңтар: ноль).

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Қауымдасқан ұйымдарға берешектің сомалар 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,548,655 мың теңге сомадағы сауда дебиторлық берешектен (18-ескерту), 242,537 мың теңге сомадағы өзге ағымдық активтерден (2009 ж. 31 желтоқсан: 937,995 мың теңге сомадағы сауда кредиторлық берешек (18-ескерту); 2009 ж. 1 қаңтар: 1,976,026 мың теңге сомадағы сауда кредиторлық берешек (18-ескерту);

Қауымдасқан ұйымдар жүзеге асырған операциялар негізінен жөндеу жұмыстарынан тұрады және байланысты емес тараптар арасындағы мәміле ретінде жүзеге асырылады.

Бұдан басқа, қауымдасқан ұйыммен, «Теміржолжөндеу» АҚ жүзеге асырған операциялар 9,274,820 мың теңге сомаға темір жол объектілері салуға шығындардан тұрды (2009 ж.: ноль теңге).

Байланысты тараптармен жүргізілетін келісімдер ережесі мен шарттары (мемлекет бақылайтын коммерциялық ұйымдар)

Компания магистральдық желіге кіруге мүмкіндік береді. Бұл қызметтер бойынша тарифтерді Агенттік бекітеді. Агенттіктің 2010 ж. 15 қаңтардағы №18-НҚ бұйрығына сәйкес, Компания еншілес ұйымдар - магистральдық желі қызметінің құнын есептеу кезінде тарифтерге уақытша төмендеу коэффициентін «Жолаушылар тасымалы» АҚ үшін 0.01-ден 0.74-ке тең және «Қаламаңындқ тасымалдар» АҚ үшін 0.01-ден 0.75-ке тең қолданады. Аталған бұйрық 2010 ж. 1 ақпаннан бастап 31 желтоқсанға дейін жарамды. Мұндай шарттар басқа тараптарға қол жетімді болуы міндетті емес.

Байланысты тараптарға сатулар мен байланысты тараптардан сатып алу, алдыңғы параграфта сипатталған жағдайлардан басқа, нарықтық бағалардың негізінде жүзеге асырылады. Жылдың аяғында төленбеген несиелер қамтамасыз етілмеген, пайызсыз болып табылады және есептесу ақша арқылы жүзеге асырылады. 27-ескертуде көрсетілген кепілдіктен басқа, байланысты тараптардың қандай да болмасын несиелік немесе дебиторлық берешектерінің кепілділігі алынбаған немесе ұсынылмаған. 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания күмәнді берешектер бойынша қор қалыптастырған, ол байланысты тараптардың 14,824,730 мың теңге (2009 ж.: 14,824,730 мың теңге) (9-ескерту). Мұндай бағалау әр қаржылық жылда байланысты тарап өзінің қызметін жүзеге асыратын нарық пен байланысты тараптың қаржылық жағдайын талдау арқылы жүргізіледі.

Компанияның басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

Басты басқарушы персоналға Компанияның Директорлары кеңесі мен Директорлар кеңесінің мүшелері 2010 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 30 адамды (2009 ж.: 26 адам) қамтиды. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі басты басшылықты берілген сыйақы келесі түрде ұсынылды:

	2010 ж.	2009 ж.
Еңбекақы	228,763	211,162
Әлеуметтік салық	25,500	25,594
Табыс салығы	25,052	22,990
Зейнетақы аударымдары	21,950	21,567
Сыйақылар мен бонустар	18,128	-
Әлеуметтік аударымдары	1,990	1,401
Жұмыстан шығардағы жәрдемақы	-	1,163
	<u>321,383</u>	<u>283,877</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

29. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ҚАУІПІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ ЖӘНЕ САЯСАТЫ

Компанияның негізгі қаржы құралдарына банк несиелері, ақша және қысқа мерзімдегі салымдар, сонымен қатар дебиторлық және сауда кредиторлық берешек жатады. Компанияның қаржы құралдары бойынша басты қауіптерге пайыздық мөлшерлемеге байланысты шетелдік валютаның бағамы өзгеруі және кредиттік қауіптер кіреді. Компания барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық қауіптерін бақылап отырады.

Меншікті капиталдың жеткіліксіздік қауіпін басқару

Компания меншікті капиталдың жеткіліксіз қауіпін басқарып отырады, себебі Компания меншікті капитал мен үлес балансын оңтайлау арқылы Акционер үшін пайда барынша артқанда кәсіпорын үздіксіз қызметін жалғастыра алатындай сенімде болуы керек.

Компания меншікті капиталының құрылымына жарғы капитал, төленбеген капитал, қосымша төленген капитал, шетелдік валютаны қайта есептеуден түскен резерв пен бөлінбеген пайда жатады.

Есеп саясатының негізгі қағидалары

Есеп саясатының негізгі қағидалары мен қабылданған әдістер жөніндегі деректер, қаржы міндеттемелері мен үлес құралдары, қаржы активтерінің әрбір жіктеуіне қатысты табыстар мен шығындар есептелетін бағалау негізі, мойындау өлшемін қоса алғанда жеке қаржылық есептілігіне берілген 2-ескертуінде ашылған.

Қаржылық қауіптерін басқару мақсаттары

Қауіпті басқару — Компанияның қызметінің маңызды элементі. Компания қауіп шамасы мен дәрежесіне қарай қауіпке түсу талданатын қауіптер бойынша ішкі есептіліктер арқылы Компания операцияларына қатысты қаржылық қауіптерін бақылап, басқарып отырады. Бұл қауіптер нарық қауіпін (валюта қауіпін, баға қауіпі мен нақты құнына қатысты пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қауіпі), жойылу қауіпі мен ақша ағынына пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қауіпін қамтиды. Төменде Компанияның қауіпті басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлемені байланысты қауіп

Пайыздық мөлшерлемені байланысты қауіп Компания үшін нарықтағы пайыздық мөлшерлемелердің қауіпін білдіреді, ол инвестицияның жалпы пайдасының азаюына және Компанияның несиелері бойынша ақша ағынының тұрып қалуының артуына әкеп соқтыруы мүмкін. Компания пайыздық мөлшерлемеге байланысты қауіпті ақша, инвестиция мен несиелер валютасындағы пайыздық мөлшерлемесін өзгерту мониторингі арқылы шектейді, сонымен бірге белгіленген және тұрақты емес пайыздық мөлшерлемелер арасындағы дұрыс өрнекті қолдау жолы арқылы шектейді.

Пайыздық мөлшерлемеге байланысты Компанияның қатысуы оның ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді несиелер міндеттемелеріне көбінесе байланысты. Орташа мөлшерлі тиімді пайыздық мөлшерлеме 31 желтоқсанына:

	2010 ж. 31 желтоқсаны (жылдық %)	2009 ж. 31 желтоқсаны (жылдық %)	2009 ж. 1 қаңтары (жылдық %)
Ұзақ мерзімді несиелер:			
Теңге	5.40	-	-
АҚШ доллары	7.20	7.03	7.32
Жапон йенасы	3.50	3.67	3.25

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Пайыздық мөлшерлемеге қатысты сезімталдықты талдау

Келесі кестеде көлемдегі өзгерістер мен ставкадағы өзгерістер арасындағы пайыздық кірістегі, пайыздық ставкалардағы өзгерістердің бөлінуі көрсетілген. Көлемі мен ставка арасындағы ауытқулар орташа баланс пен пайыздар есептелінетін орташа міндеттемелер мен активтерге пайыз әкелетін орташа пайыздық ставкалардағы өзгерістер бойынша есептелінген.

	2010/2009 жж. көбеюіне/(азайуына) байланысты өзгеріс		Жалпы өзгерісі	Пайыздық мөлшерлем есінің өзгеруі, %	2009/2008 жж. көбеюіне/(азайуына) байланысты өзгеріс		Жалпы өзгерісі	Пайыздық мөлшерлем есінің өзгеруі, %
	Көлемнің	Мөлшер- леменің			Көлемнің	Мөлшер- леменің		
Қаржылық табыстар:								
Ағымдағы салымдар	(1,075,547)	-	(1,075,547)	-	21,244	-	221,244	-
Бағамда қаржы активтер	567,493	-	567,493	-	(4,173,402)	-	(4,173,402)	-
Қаржылық шығындар:								
Несилер	497,140	(51,815)	445,325	(0.76%)	803,035	(190,684)	612,351	(2.00%)

Келесі кестеде Компанияның пайыздық мөлшерлеменің 1% артуы мен азаюына сезімталдығы берілген. Сезімталдық талдауы жыл ішінде есеп күніне өзгеріп отырған несие сомасы өзгерілмеген негізінде жасалған:

	2010 ж.	2009 ж.	2008 ж.
Банк несиелері	68,478	95,533	97,747

Валюталық қауіп

АҚШ долларында, жапон йенасында көрсетілген Компанияның қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді несиелерінің сомасы жеке қаржылық есептілікте теңгемен көрсетілген. Шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан кірістер немесе залалдар туындайды. Компания валюталық қатерді акша, инвестициялар мен несиелер көрсетілген шетелдік валюталардың айырбастау бағамының өзгеруін мониторингтеу арқылы шектейді. Несиелердің валютасы негізінен АҚШ долларында болғандықтан Компанияның осы валютаға қатысты бағамның өзгеруімен байланысты қауіпті түсіру мақсатымен Компания АҚШ долларында банк депозиттеріне бос акша қаражаттарының бір бөлігін салады.

Шетелдік валютаға қатысты сезімталдыққа талдау

Компания негізінен АҚШ доллары, еуро, ресейлік рубль, швейцарлық франк пен жапон йенасының бағамдарының өзгеруімен байланысты қауіпке түседі.

Келесі кестеде сәйкесінше шетелдік валюталарға қатысты теңге құнының 10% артуы мен азаюына Компанияның сезімталдығы көрсетілген. 10% - басты басшылық үшін валюталық қауіп бойынша ішкі есепті құру барысында қолданылатын сезімталдық үлесі, және басшылықтың валюталар бағамындағы болатын мүмкін өзгерістердің негізделген бағасын ұсынады. Сезімталдығын талдау тек шетелдік валютада реттелмеген акша позициясын ғана қамтып, валюта айырбастау бағамдарындағы 10% өзгерісті есепке ала отырып кезең соңында олардың аударылуын түзетеді. Сезімталдық талдауын қамтитын: а) сыртқы несиелер мен сауда кредиторлық берешек, сонымен бірге, б) несие немесе сауда кредиторлық берешек/дебиторлық берешек валютасынан ерекшеленетін валютада берілген болса Компанияның дебиторлық берешегі. Төменде берілген кестеде сәйкес валютаға қатысты 10% теңге артқанда қаржы активтері мен міндеттемелерінің өзгерісі көрсетілген. Сәйкес валютаға қатысты 10% теңге түскенде табысқа тең және қарама-қарсы ықпал етеді.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

	2010 ж. 31 желтоқсанына бағамының ықпалы					
	АҚШ доллары	Еуро	Швейцар- лық франк	Ресей рублі	Жапон йенасы	Әсердің жиынтығы
Қаржы активтері:						
Ақша қаражаттары және оның баламалары	(202,801)	(50)	(119,416)	(9,726)	-	(331,993)
Басқа да қаржы активтері	(2,786,562)	-	-	-	-	(2,786,562)
Сауда дебиторлық берешегі	-	-	(86,430)	(10)	-	(86,440)
						<u>(3,204,995)</u>
Қаржы міндеттемелері						
Сауда кредиторлық берешектің	36,394	-	82,811	23,900	-	143,105
Несиелер және есептелінген пайыздар	8,688,773	-	-	-	701,647	9,390,420
						<u>9,533,525</u>
Таза әсері						<u>6,328,530</u>
	2009 ж. 31 желтоқсанына бағамының ықпалы					
	АҚШ доллары	Еуро	Швейцар- лық франк	Ресей рублі	Жапон йенасы	Әсердің барлығы
Қаржы активтері:						
Ақша қаражаттары және оның баламалары	(968,736)	(133)	(13,374)	(9,657)	-	(991,900)
Басқа да қаржы активтері	(711,799)	-	-	-	-	(711,799)
Сауда дебиторлық берешегі	-	-	(197,954)	(33)	-	(197,987)
						<u>(1,901,686)</u>
Қаржы міндеттемелері:						
Сауда кредиторлық берешек	36,111	-	293,601	33,745	-	363,457
Несиелер және есептелінген пайыздар	6,628,216	-	-	-	686,528	7,314,744
						<u>7,678,201</u>
Таза әсері						<u>5,776,515</u>

2009 ж. 31 желтоқсанына шетелдік валютадағы қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің баланстық құны төмендегідей көрсетілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Қаржы активтері:			
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	3,319,921	9,919,005	7,590,496
Басқа қаржы активтері	27,865,619	7,117,989	7,365,958
Сауда дебиторлық берешегі	864,402	1,979,871	2,132,501
	<u>32,049,942</u>	<u>19,016,865</u>	<u>17,088,955</u>
Қаржы міндеттемелері:			
Сауда кредиторлық берешек	1,431,045	3,634,564	2,611,443
Несиелер және есептелінген пайыздар	93,904,194	73,147,439	62,277,736
	<u>95,335,239</u>	<u>76,782,003</u>	<u>64,889,179</u>

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Кредиттік қауіп

Компанияның қаржы құралдарымен келісім-шарт шарттарын контрагенттің орындамау нәтижесінде пайда болатын кредиттік қауіп осы контрагенттер алдында Компанияның міндеттемелерінен контрагент міндеттемелерінің шамасы асып түсетін сомалармен шектелеіп қалады. Компания саясаты кредитке қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Кредиттік қауіпке түсудің максимум мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең. Компания қауіптің максимум мөлшері есеп мерзімінде көрсетілген несиелер бойынша резервтерді есептегенде сауда дебиторлық берешек (9-ескерту) пен қысқа мерзімді басқа активтер (12-ескерту) сомасына тең деп санайды.

Кредиттік қауіп концентрациясы экономикалық жағдайлар немесе басқа да оқиғалар, олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несиелер алушы топтар немесе бір несиелер алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

Байланысты тараптардан берешектерді қоспағанда, есептік күнге сауда дебиторлық берешекке қатысты несиелік қауіптің ең жоғары деңгейі және географиялық өңірлер бөлігінде мына түрде көрсетілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Мемлекет территориясында	629,827	172,966	364,793
Мемлекет территориясынан тыс	864,402	1,979,871	2,108,679

Компанияда берілген кредит лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс кредит тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Компанияның аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем және өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің негізінде кредиттік қауіпі төмендеп отыр.

Компания үшінші тараптардың міндеттемелері бойынша кепілгер болмайды.

2010, 2009 жылдарғы 31 желтоқсандағы және 2009 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша байланысты тараптардан берешектерді қоспағанда мерзімі өткен сауда дебиторлық берешекті бөлу былай болды:

	2010 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 31 желтоқсаны	2009 ж. 1 қаңтары
Мерзімі өтпеген	1,265,719	1,348,241	1,538,293
3-6 айға мерзімі өткен	202,433	556,315	349,232
6-12 айға мерзімі өткен	26,077	248,281	585,947
	1,494,229	2,152,837	2,473,472

Нарық қауіпі

Нарық қауіпі нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде болған қаржы құралы құнының ықтимал түрде ауытқуында болады. Компания нарық жағдайын теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті шығындарды кезең сайын бағалау арқылы нарық қауіпін басқарады.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Өтімділік қаупі

Компания өтімділік қаупін басқару бойынша Акционердің талаптарына сай қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімдегі қаржыландыру қауіптерін бақылап отырады. Компания адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін кредит желілерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражаттарының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы қауіпті басқарып отырады.

Келесі кестелерде Компанияның туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша шарт мерзімдері беріледі. Кесте Компаниядан төлем талап етілуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте сондай-ақ пайыздар сияқты, несие сомасы бойынша ақша ағымын қамтиды.

	Пайыздық мөлшерлеме	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай – 1 ж.	1-5 ж.	5 ж. артық	Жиынтығы
2010 ж.							
<i>Пайызсыз:</i>							
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	22,242,608	1,222,149	1,544,313	-	-	25,009,070
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	-	18,542,054	-	-	-	18,542,054
Есептелінген еңбекақы	-	4,791,012	-	-	-	-	4,791,012
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	1,447,262	-	1,266,382	-	-	2,713,644
	-	22,242,608	1,222,149	1,544,313	-	-	25,009,070
<i>Пайыздық:</i>							
	АҚШ долларында 6 айлық ЛИБОР депозиттер бойынша + 0.13%						
«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 1)		-	-	611,702	908,927	-	1,520,629
	АҚШ долларында 3 айлық ЛИБОР депозиттер бойынша + 0.07%						
«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 2)		-	572,759	1,714,813	6,522,056	-	8,809,628
«Жалпон халықаралық ынтымақтастық банкі» («ЖХЫБ»)	3.00%	-	-	858,150	3,214,894	4,167,162	8,240,206
«Институт де Кредито Официаль» («ИКО»)	2.50%	-	-	417,922	1,589,474	2,301,402	4,308,798
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл- ауқат қоры»	2.00%	156,667	-	300,000	2,400,000	35,100,000	37,956,667
«Қазақстан темір жолы фاینанс Б.В.» - (1 несие) 1 транш - номинал құны 324,000,000 АҚШ доллары, дисконт - 6,748,920 АҚШ доллары	7.8433%	-	-	3,745,788	14,983,151	49,621,689	68,350,628
2 транш - номинал құны 32,823,945 АҚШ доллары, дисконт 336,445 АҚШ доллары	7.2844%	-	-	5,013,021	-	-	5,013,021
«Қазақстан темір жолы фاینанс Б.В.» - (2 несие) - номинал құны 160,000,000 АҚШ доллары, мәміле бойынша шығын - 571,429 АҚШ доллары	7.1678%	-	-	1,690,449	6,761,795	32,037,344	40,489,588

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

	Пайыздық мөлшерлеме	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай- 1ж.	1-5 ж.	5 ж. артық	Жиынтығы
2009 ж.							
<i>Пайызсыз:</i>							
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	22,046,507	435,595	1,088,420	-	-	23,570,522
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	-	32,668,509	-	-	-	32,668,509
Есептелінген еңбекақы	-	4,034,885	-	-	-	-	4,034,885
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	1,241,824	-	1,170,946	-	-	2,412,770
<i>Пайыздық:</i>							
«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 1)	АҚШ долларында 6 айлық ЛИБОР депозиттер бойынша + 0.13% АҚШ долларында 3 айлық ЛИБОР депозиттер бойынша+ 0.07%	-	-	611,702	908,927	-	1,520,629
«АБН АМРО Банк Н.В.» (Несие 2)		-	572,759	1,714,813	6,522,056	-	8,809,628
«Жапон халықаралық ынтымақтастық банкі» («ЖХХБ»)»	3.00%	-	-	858,150	3,214,894	4,167,162	8,240,206
«Института де Кредито Официаль» («ИКО»)	2.50%	-	-	417,922	1,589,474	2,301,402	4,308,798
«Қазақстан темір жолы финан- с Б.В.» - 1 Транш – номинал құны 350,000,000 АҚШ доллары, дисконт – 7,290,500 АҚШ доллары	7.8433%	-	-	3,759,854	15,080,735	53,715,054	72,555,643
«Қазақстан темір жолы финан- с Б.В.» - 2 Транш – номинал құны 50,000,000 АҚШ доллары, дисконт – 512,500 АҚШ доллары	7.2844%	-	-	354,735	5,045,670	-	5,400,405

Келесі кестеде Компанияның туынды емес қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте акша қозғалысы басқа кезеңде деп күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша қаржы активтерінің дисконты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

	Пайыздық мөлшерлеме	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай – 1 ж.	1-5 ж.	5 ж. артық	Белгісіз төлеу мерзімі	Жиын- тығы
2010 ж.								
<i>Пайыздық:</i>								
Қысқа мерзімді салымдар	6.31%	-	8,000,000	-	-	-	-	8,000,000
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	6.31%	-	54,247	-	-	-	-	54,247
Басқа да қаржы активтері	4.21%	-	-	47,711,455	-	-	-	47,711,455
Басқа да қаржы активтері бойынша пайыздар	4.21%	-	-	881,935	-	-	-	881,935
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	0.20-6.00%	30,352,890	-	-	-	-	-	30,352,890
<i>Пайызсыз:</i>								
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	-	1,592,184	-	-	-	-	-	1,592,184
Сауда дебиторлық берешегі	-	234,845	-	1,259,384	-	-	2,599,333	4,093,562
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	-	15,448,387	-	-	-	14,824,730	30,273,117
2009 ж.								
<i>Пайыздық:</i>								
Қысқа мерзімді салымдар	5.74%	2,812,529	18,073,736	-	-	-	-	20,886,265
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	5.74%	26,230	156,888	-	-	-	-	183,118
Басқа да қаржы активтері	6.40%	-	-	8,060,135	-	-	-	8,060,135
Басқа да қаржы активтері бойынша пайыздар	6.40%	-	-	213,659	-	-	-	213,659
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	0.20%-6.50%	5,322,193	-	-	-	-	-	5,322,193
<i>Пайызсыз:</i>								
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	-	1,200,809	-	-	-	-	-	1,200,809
Сауда дебиторлық берешегі	-	8,921	-	2,143,916	-	-	3,389,891	5,542,728
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	-	-	7,250,872	-	-	-	14,824,730	22,075,602

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны өтімділік кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Компанияның қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты қауіптер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізіндегі болжауды қолдануды рұқсат етуі қажет.

Келесі әдістер мен болжамдар Компанияда қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаттары мен оның баламалары

Ақша қаражаттары мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарын қысқа мерзімді төлеу сипатының салдарындағы олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Сауда және басқа да дебиторлық берешек, сауда кредиторлық берешек

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құн шамамен осы қаржы құралдарының қысқа мерзімде өтелуіне қатысты әділ құн салдарына тең.

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

Он екі айдан көп өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін есеп мерзімінің соңына бар нарық мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған болашақ ақша қаражаттарының ағымдағы құнын береді. Несиеге алынған құралдар бойынша орташа нарық мөлшерлемесі 31 желтоқсанға мына түрде берілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны (жылдық %)	2009 ж. 31 желтоқсаны (жылдық %)	2009 ж. 1 қаңтары (жылдық %)
Теңге			
1 ж. 5 ж. дейінгі мерзіммен	12.40	14.30	16.00
5 ж. жоғары мерзіммен	10.40	11.80	14.70
Шетелдік валюта			
1 ж. 5 ж. дейінгі мерзіммен	4.00	11.60	15.50
5 ж. жоғары мерзіммен	12.00	8.60	14.90

Несиелер

Есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Компанияның несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несие ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несие санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады.

2010 және 2009 жж. 31 желтоқсандағы және 2009 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны, несиелерді есепке алмағанда, олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелердің баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2010 ж. 31 желтоқсаны		2009 ж. 31 желтоқсаны		2009 ж. 1 қаңтары	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Қаржы міндеттемелері:						
Несиелер	114,408,472	121,589,588	73,147,439	71,843,203	62,277,736	45,138,042

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер (жалғасы)
(мың теңге)

30. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Тасымалдауға тарифті көтеру

2011 ж. қаңтарда Компания жүк тасымалдарына тарифтерді орташа 15%-ға ұлғайтуды келісті.

Еншілес ұйымдарға берілген кепілдіктер

Еншілес ұйым - «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ-тың «АБН АМРО Банк Н.В.» несиелік берешегін қайта қаржыландыруға тартылған 95,000,000 АҚШ доллары сомасындағы 2011 ж. 27 қаңтардағы №К004-2011 негізгі банктік несие келісімінің шеңберіндегі «АТФ Банк» АҚ алдындағы міндеттерінің орындалуын кепілдендіру мақсатында Компания мен «АТФ Банк» АҚ арасында 95,000,000 АҚШ доллары сомасына 2011 ж. 27 қаңтардағы кепілдік беру шартына қол қойылды.

Еншілес ұйым - «Қазтеміртранс» АҚ-тың 4,000 бірлік жүк вагондарын сатып алуды қаржыландыруға тартылған 200,000 мың АҚШ доллары сомасындағы 2010 ж. 1 желтоқсандағы несиелік шарттың шеңберіндегі Еуропалық Қайта құру және даму банкі алдындағы міндеттерінің орындалуын кепілдендіру мақсатында Компания мен Еуропалық Қайта құру және даму банкі арасында 200,000 мың АҚШ доллары сомасына 2011 ж. 8 ақпандағы кепілдік беру және өтеу шартына қол қойылды.

Акционердің пайдасына телерадиокешеннің ғимаратын салу

Жоғарыда аталған 11, 14 және 20-ескертулерде сипатталғандай, Компания құрылысы аяқталғаннан кейін Акционерге өтеусіз берілетін телерадиокешеннің ғимаратын салу бойынша жойылмайтын міндеттемені қабылдады. Есептік күннен кейін Компания Үкіметпен телерадиокешен ғимаратының құрылысына жер учаскесін, сондай-ақ телерадиокешенді жарактауға арналған медиялық және техникалық жабдықтарды сатып алумен байланысты шығындарды өзіне алу мүмкіндігін келісу сатысында. Осы жеке қаржылық есептілікті бекіту күніне Үкімет Компанияға осы шығындарды алуға тапсырма берген жоқ және телерадиокешенге жататын осы шығындар бекітілмеген болатын. Егер Компания осы шығындарды шегетін болса, оларды Акционер толығымен өтейтін болады. Компания басшылығының бағалауы бойынша аталған шығындар шамамен 29.6 млрд. теңгені құрауы мүмкін.